

KADINA YÖNELİK DİJİTAL ŞİDDETİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE YANSIMALARI: ALANYAZIN ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK VE TEMATİK BİR İNCELEME

Deniz ÇARKCI¹
Demet AKARÇAY ULUTAŞ²

Öz

Bu çalışmada, kadına yönelik dijital şiddet literatürünü sistematik ve kapsamlı olarak incelemek amacıyla bibliyometrik analiz ve içerik analizi gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, Web of Science veri tabanından elde edilen yayınlar VOSviewer yazılımı ile analiz edilerek çalışmalardaki ülke dağılımı, yazar işbirlikleri ve anahtar kavramlar değerlendirilmiş; alanın tematik kümeleri ve kavramsal yapısı ortaya konmuştur. İkinci aşamada, 2015–2025 Mayıs ayı arasında Web of Science veri tabanında yayımlanan açık erişimli, örneklemi yalnızca yetişkin kadınlardan oluşan 32 araştırma makalesi analiz edilmiştir. MAXQDA 2022 kullanılarak yürütülen kodlama sürecinde 187 kod üretilmiş; bu kodlar birlikte oluşum modelleri ve kavramsal haritalar (MAXMAPs) aracılığıyla analiz edilmiştir. Bu çift yönlü yöntem, dijital şiddetin yapısal eğilimleri ile kadınların deneyimlerinden elde edilen tematik örüntüleri bütüncül biçimde değerlendirme olanağı sunmuştur. Ardından içerik analizi ile çalışmaların kavramsal çerçevesi, bulguları ve önerileri sistematik olarak sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular, dijital şiddetin kadınlar-erkekler arasındaki eşitsizlikler bağlamında çok katmanlı bir olgu olduğunu, ruh sağlığı, mesleki yaşam ve sosyal görünürlük üzerinde kalıcı etkiler yarattığını göstermektedir. Ayrıca, kadınların dijital şiddet karşısında geliştirdiği bireysel ve kolektif başa çıkma stratejileri ile dijital dayanışma pratiklerinin önemi vurgulanmıştır. Çalışma, dijital şiddet literatüründeki kavramsal çeşitliliği ve araştırma eğilimlerini görünür kılarak alanyazına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kadına yönelik dijital şiddet, dijital şiddet, çevrim içi şiddet, kadın çalışmaları, kadın-erkek eşitsizliği.*

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, E-posta: denizcarkci012@gmail, ORCID: 0009-0005-3928-6143

² Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, E-posta: demet.akarcay@karatay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5872-2549

ÇARKCI, D., AKARÇAY-ULUTAŞ, D. (2025). Kadına Yönelik Dijital Şiddetin Kavramsal Çerçevesi ve Yansımaları: Alanyazın Çalışmaları Üzerine Bibliyometrik ve Tematik Bir İnceleme. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 25(68), 761-802. DOI:10.21560/spcd.vi. 1714582

THE CONCEPTUAL FRAMEWORK AND REFLECTIONS OF DIGITAL VIOLENCE AGAINST WOMEN: A BIBLIOMETRIC AND THEMATIC REVIEW OF THE LITERATURE

Abstract

This study conducted a bibliometric and content analysis to systematically and comprehensively examine the literature on digital violence against women. In the first phase, publications retrieved from the Web of Science database were analyzed using VOSviewer software to evaluate country distribution, author collaborations, and key concepts, thereby identifying thematic clusters and the conceptual structure of the field. In the second stage, 32 open access research articles published in the Web of Science database between May 2015 and 2025, with a sample of only adult women, were analyzed. Using MAXQDA 2022, a total of 187 codes were generated, which were examined through code co-occurrence models and conceptual mapping (MAXMAPs). This dual-method approach enabled a holistic evaluation of both the structural trends in the literature and the thematic patterns derived from women's lived experiences. Subsequently, content analysis was used to systematically classify the conceptual frameworks, findings, and recommendations of the studies. The findings indicate that digital violence is a multilayered phenomenon rooted in inequality between women and men, producing lasting impacts on mental health, professional life, and social visibility. Furthermore, the study highlights the significance of both individual and collective coping strategies developed by women, as well as practices of digital solidarity. By making visible the conceptual diversity and research trends in the literature on digital violence, the study aims to contribute to the existing body of knowledge.

Keywords: *Digital violence against women, digital violence, online violence, women's studies, inequality between women and men.*

GİRİŞ

Dijitalleşmenin küresel ölçekte yaşamın her alanına sirayet etmesiyle birlikte, şiddet olgusu da fiziksel mekânlardan sanal mecralara taşınmıştır. Dijital ortama özgü anonimlik, kalıcılık ve hızlı yayılma gibi özellikler, kadınlara yönelik dijital şiddeti besleyerek cinsiyet eşitsizliklerini yeniden üretmekte ve kadınlar üzerinde çok yönlü olumsuz etkiler yaratmaktadır (Henry ve Powell, 2018; Dragiewicz vd., 2018). Bu durum, dijital cinsel taciz, siber takip ve görüntü temelli istismar gibi şiddet biçimlerinin daha yaygın ve yoğun şekilde yaşanmasına zemin hazırlamakta; kadınlar üzerinde çok boyutlu sosyal, psikolojik ve ekonomik etkiler doğurmaktadır (Henry vd., 2020; Benítez-Hidalgo vd., 2024; Harris ve Woodlock, 2018; Duman, 2023). Literatürde kadınlara yönelik dijital şiddet olgusunu tanımlamak için farklı kavramlar kullanılmaktadır. Farklı adlandırmalar hem disiplinler arası yaklaşım farklılıklarından hem de şiddet biçimlerinin teknolojik araçlara göre çeşitlenmesinden kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada ise, kapsayıcı bir çerçeve sunmak amacıyla, dijital ortamda gerçekleşen ve teknolojinin aracılık ettiği her türlü cinsel taciz, zorbalık, takip, gözetim ve istismar biçimlerini ifade etmek üzere “kadınlara yönelik dijital şiddet” kavramı kullanılacaktır. Böylelikle literatürdeki terminolojik çeşitlilik tek bir üst kavram altında bütünleştirilecektir.

Kadınlara yönelik teknoloji destekli cinsel şiddetin küresel yaygınlığı %30’un üzerindedir; bildirilen oranlar bağlama ve tanıma bağlı olarak %2,2 ile %84 arasında değişmektedir. En sık karşılaşılan biçim dijital cinsel tacizdir (Benítez-Hidalgo vd., 2024; Soto vd., 2023). Avrup’da her üç kadından biri çevrimiçi şiddet yaşarken, COVID-19 sürecinde bu vakalar %50’den fazla artmıştır (FRA, 2021; UN Women, 2021). Genç kadınların %58’i sosyal medyada en az bir kez dijital şiddete maruz kaldığını belirtmiştir (Plan International, 2020). Bu veriler, dijital şiddetin yalnızca bireysel değil, aynı zamanda yapısal bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, birçok ülke yasal ve politik düzeyde çeşitli düzenlemeler yapmıştır. Kanada, izinsiz çıplak görüntü paylaşımını suç sayan yasayı 2015’te yürürlüğe koymuş; Güney Kore’de “Nth Room” vakası sonrasında cezalar ağırlaştırılmıştır (Canadian Department of Justice, 2015; Kim vd., 2023).

Almanya, NetzDG yasası ile sosyal medya platformlarına yasa dışı içerikleri 24 saat içinde kaldırma zorunluluğu getirmiştir (Heldt, 2019). Türkiye' de ise 2022 yılında kabul edilen Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte, başta 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle dijital şiddet faillerine yaptırımlar uygulanabilmektedir (TBMM, 2022).

Zaman ve mekân sınırı olmaksızın gerçekleşebilen dijital şiddet; hesap verebilirlik eksikliği, kadına yönelik ayrımcı kalıp yargılar, kadınların dijital görünürlüğü ve dijital okuryazarlık eşitsizlikleriyle beslenmektedir (Bansal vd., 2023). Dijital şiddetin mağdurları çoğunlukla genç kadınlardır. Bu bireyler izinsiz içerik paylaşımı, tehdit mesajları, çevrimiçi izleme ve taciz gibi saldırılara daha sık maruz kalmaktadır (Mahlknecht ve Bork-Hüffer, 2023). Bazı kadınlar bu saldırıları çevrim içi yaşamın “normal” bir parçası olarak görmekte ve sessiz kalmayı tercih etmektedir (Ho vd., 2024; McLean ve Griffiths, 2019). Özellikle orta yaş ve üzeri kadınlar dijital saldırıları ciddi bir güvenlik riski olarak algılayarak sosyal medyadan çekilme eğilimi gösterebilmektedir (Brazal, 2020; Pew Research Center, 2022). Bu tutumlar, dijital şiddetin bireysel olduğu kadar toplumsal yapılarla da iç içe geçmiş bir mesele olduğunu ortaya koymaktadır.

Kadına yönelik dijital şiddet, giderek artan ve çok katmanlı bir toplumsal sorun hâline gelmiştir. Bu olguyu açıklamada ekolojik yaklaşım, bireysel, toplumsal ve yapısal düzeylerde bütüncül bir analiz çerçevesi sunmaktadır. Mikro düzeyde mağdurların aile içi ilişkileri ve önceki şiddet deneyimleri, mezo düzeyde sosyal medya politikaları ve medya söylemleri, makro düzeyde ise kadın-erkek eşitsizliği, kadına yönelik ayrımcılık içeren kalıp yargılar ve yetersiz hukuki düzenlemeler bu yapının sürdürülebilirliğini beslemektedir (Pokharel vd., 2020; Henry ve Powell, 2018). Bu nedenle dijital şiddet, çok düzeyli dinamiklerin etkileşimiyle beslenen yapısal bir mesele olarak değerlendirilmelidir.

Kadına yönelik dijital şiddetle mücadele kapsamında birçok ülkede yasal ve politik düzeyde önemli adımlar atılmış olsa da bu şiddet türü hâlen küresel ölçekte yaygınlığını koruyan toplumsal bir sorun olarak varlığını

sürdürmektedir. Özellikle kadınları hedef alan dijital şiddet biçimleri; sosyal medya ortamlarında taciz, görüntü temelli cinsel istismar, siber takip, teknolojik gözetim ve dijital zorbalık gibi çok katmanlı ve karmaşık pratikleri içermektedir. Bu çeşitlilik, yalnızca yasal düzenlemelerin yeterliliğini değil, aynı zamanda bu olgunun bilimsel düzeyde çok yönlü analizini de zorunlu kılmaktadır. Son yıllarda kadınlara yönelik dijital şiddet üzerine yapılan akademik çalışmalar artış göstermiştir. Buna karşın, bu çalışmaların önemli bir kısmı belirli ülkelere, dijital platformlara veya dijital şiddetin özgül biçimlerine odaklanmakta; bu durum literatürde parçalanmış bir yapı oluşmasına neden olmaktadır. Konuya ilişkin bu dağınık bilgi birikimi, mevcut akademik eğilimlerin, kavramsal farklılıkların ve yöntemsel çeşitliliğin sistematik biçimde haritalandırılmasını zorunlu kılmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmada, bibliyometrik analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın ilk bölümünde kullanılan bibliyometrik analiz; makaleler, atıflar, yazarlar ve kurumlar gibi bilimsel yayınlara sistematik olarak istatistiksel ve matematiksel yöntemlerin uygulanması yoluyla araştırma çıktılarının ve etkisinin değerlendirilmesini kapsamaktadır (Thompson ve Walker, 2015; Lazarides vd., 2023; Broadus, 1987; Passas, 2024; Kumar, 2025).

Literatürde, dijital şiddet konusuna dair çalışmaların çoğunlukla belirli ülkelere, platformlara ya da şiddet türlerine odaklandığı; dolayısıyla genel yönelimlerin ve metodolojik çeşitliliğin bütüncül biçimde değerlendirilemediği görülmektedir. Bu nedenle, bibliyometrik analiz aracılığıyla ilgili yayınların hangi ülkelerde yoğunlaştığı, hangi anahtar kavramlar etrafında kümelendiği ve uluslararası akademik işbirliklerinin nasıl şekillendiği ortaya konmuştur. Bu analizle, bilimsel alanların gelişimini haritalar, ortaya çıkan temaları tanımlamakta ve gelecekteki araştırma yönelimlerine rehberlik edilebilmektedir (Donthu vd., 2021; Kumar, 2025; İri ve Ünal, 2024; Hyk vd., 2022).

İkinci aşamada, kapsamlı derleme aşamaları takip edilerek içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Kapsam derlemeleri, belirli bir konudaki mevcut literatürü haritalandırmak, araştırma boşluklarını belirlemek ve farklı kaynaklardan elde edilen bulguları sentezleyerek karar alıcılar için açık ve erişilebilir bir çerçeve sunmak amacıyla yürütülen sistematik yaklaşımlardır (Peters vd., 2021;

Sharma ve Goyal, 2023). Esnek yapıları sayesinde özellikle yeni ya da karmaşık konuların incelenmesinde etkili olup, politika geliştirme ve uygulamaya yönelik bilgi üretiminde önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir (Maggio vd., 2020; Samuel, 2023; Sabiston vd., 2022). Bu çalışmada, araştırma metodolojisinin daha anlaşılır olması adına PRISMA-ScR rehberinde (Tricco vd., 2018) yer alan kriterler kullanılmıştır.

Bu çalışmanın amacı; kadına yönelik dijital şiddetle ilgili literatürdeki eğilimleri, öne çıkan kavramları, bölgesel yoğunlaşmaları, araştırma amaçlarını, bulguları ve önerileri sistematik biçimde incelemektir. Çalışma, araştırma sahasında güncel üretimleri sınıflandırmayı, kavramsal çeşitliliği ortaya koymayı ve araştırma eksikliklerine işaret etmeyi hedeflemektedir.

Bu doğrultuda araştırma soruları; (1) Kadına yönelik dijital şiddet literatürde hangi kavramlar çerçevesinde ele alınmaktadır?, (2) Kadına yönelik dijital şiddet temalı yayınlar en çok hangi ülkelerde yoğunlaşmaktadır?, (3) Kadına yönelik dijital şiddet konulu makalelerin ana amaçları, öne çıkan sonuçları ve sundukları öneriler nasıl şekillenmektedir? şeklindedir.

Uygunluk Kriterleri

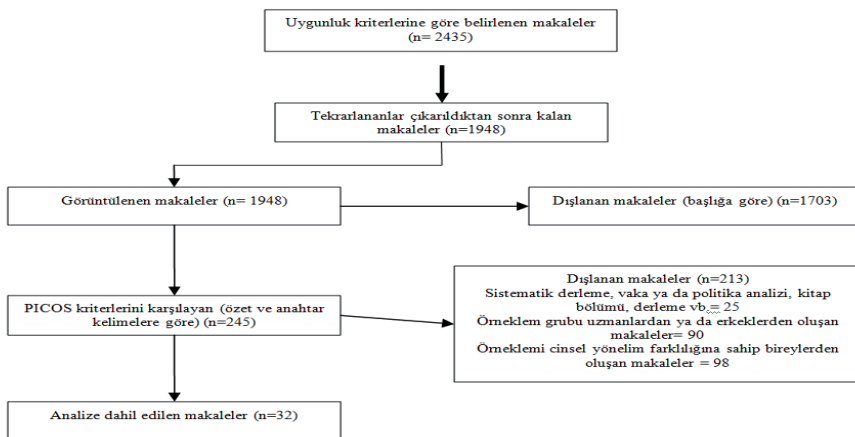
Bu çalışmanın iki aşamasında da ortak olarak kullanılan uygunluk kriterleri şunlardır; (1) Web of Science veri tabanında yayınlanan araştırma makaleleri, (2) 2015-2025 Mayıs ayı arasında yayınlanmış olmaları, (3) Türkçe ya da İngilizce dillerinde yayınlanmaları. Veri tabanındaki ilk taramalar bu kriterler dahilinde yapılmış ve araştırmanın bibliyometrik analiz süreci bu kriterlere göre taranan makaleler ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın kapsam derlemesi sürecinde makalelerin elenmesi aşamasında ise bu kriterlere (1) açık erişimli ve (2) örneklem/çalışma grubunun sadece yetişkin kadınlardan oluşan makaleler olmaları, şeklinde iki kriter daha eklenmiş ve elemeler bunlara göre yapılmıştır.

Çalışmanın kapsam derlemesi süreci, PRISMA-ScR rehberi ışığında, çalışmalara dâhil edilme ve dışlanma kriterleri PICOS modeli temel alınarak belirlenmiştir. Buna göre, analize dahil edilecek makalelerin *katılımcıları*, dijital şiddete maruz kalan veya dijital şiddet üzerine görüş beyan eden kadınlardan oluşmaktadır. Bu çalışmada, *müdahale* temelli bir sınırlama getirilmemiştir. *Karşılaştırma* grubu bir şart olarak aranmamış, karşılaştırmalı analiz içeren

(örneğin farklı ülkeler, dijital platformlar, şiddet türleri bağlamında) ve karşılaştırma grubu içermeyen tanımlayıcı çalışmalar da dahil edilmiştir. Derlemeye dâhil edilen çalışmaların dijital şiddet biçimlerini kavramsal olarak nasıl tanımladıkları, hangi yöntemlerle analiz ettikleri, kadınların yaşantılarına dair ne tür *sonuçlar* ortaya koydukları ve hangi önerilerde bulundukları incelenmiştir. Çalışma deseni açısından, sadece özgün araştırma makaleleri (nitel, nicel veya karma yöntemle hazırlanmış) dâhil edilmiş; sistematik derlemeler, meta-analizler, tez çalışmaları ve vaka raporları kapsam dışı bırakılmıştır.

Tarama Stratejisi

Kadına yönelik dijital şiddet literatürüne odaklanan tarama süreci, Web of Science veri tabanı aracılığıyla gerçekleştirilmiş ve gelişmiş arama seçeneklerinden yararlanılmıştır. Arama stratejisi, alan yazında sıkça kullanılan kavramların sistematik biçimde incelenmesi ve konuya ilişkin uzman görüşlerinin alınmasıyla oluşturulmuştur. Kullanılan anahtar kelimeler, dijital şiddet türlerini tanımlayan terimlerin yanı sıra, eşanlamlılar, kısaltmalar ve alternatif yazımlar da göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Böylece, kadına yönelik dijital şiddet olgusunu farklı bağlamlarda ele alan yayınlara ulaşmak üzere kapsayıcı ve sistematik bir literatür taraması yürütülmüştür.

Şekil 1. Makale Eleme Sürecine Ait Akış Şeması

“Digital violence”, “cyber violence”, “digital harassment”, “cyber stalking”, “technology-facilitated violence”, “online harassment” AND Women, “gender-based cyber violence”, “gender-based online threats”, “online gender-based violence” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan taramadan 2435 makale görüntülenmiş ve kaydedilmiştir. Tekrarlayan makalelerin silinmesinden sonra 1948 makale ile inceleme süreci başlatılmıştır (Şekil 1). Görüntülenen makalelerin tümü, EndNote (Versiyon 9) kütüphanesine aktarılmış ve tekrarlanan ya da başlığa ve özete göre içerme kriterlerini karşılamayan makalelerin eleme süreci bu kütüphaneden yürütülmüştür. Başlığa göre konu dışında olduğu anlaşılan 1703 makale, ev içi şiddet, cinsel şiddet, cinsel yönelim farklılığı, vaka analizi, eleştiri yazısı ya da sistematik derleme, kitap analizi olması nedeniyle dışlanmıştır. Kalan 245 makalenin özet ve anahtar kelimeleri incelenerek 213’ü benzer özellikleri taşıması ve PICOS bileşenleri kapsamında belirlenen katılımcılar ve sonuç kriterlerine uyumlu olmaması nedeniyle analiz sürecinin dışında bırakılmıştır. Dahil edilme ve uygunluk kriterlerini karşılayan 32 makale ile içerik analizi süreci başlatılmıştır.

Yapılan ilk taramada, en fazla kapsayıcı olan anahtar kelime olan “digital violence” AND Women anahtar kelimesi ile tarama gerçekleştirilerek konuya ilişkin araştırma alanındaki eğilimlerine ve bilgi ağlarına yönelik genel bir bakış açısı sunulması planlanmıştır. Belirlenen tarama kriterleri dahilinde bu anahtar kelimeyle 671 makale görüntülenmiştir. Özet veya yöntem açısından herhangi bir değerlendirme yapılmadan bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir.

Veri Çıkarımı ve Analizi

Bu çalışmada dijital şiddet literatürünü incelemek amacıyla VOSviewer ile bibliyometrik analiz yapılmış, kavramsal ve yapısal örüntüler görselleştirilerek alanın genel yapısı nicel olarak ortaya konmuştur. Bu analiz, içerik çözümlemesine temel teşkil etmiş ve incelenecek yayınların ön seçimini belirlemiştir. İkinci aşamada yürütülen nitel içerik analizi ise seçilen çalışmaların amaç, bulgu ve sınırlılıklarına odaklanarak tematik örüntülerin derinlemesine incelenmesini sağlamıştır. Her iki yöntemin birlikte kullanımı, dijital şiddetin kadınların deneyimleri bağlamında çok boyutlu olarak değerlendirilmesine olanak tanımıştır. Kapsam derlemesine dâhil edilen 32 çalışmadan sistematik biçimde veri çıkarımı yapılmış; yazar, yıl, ülke,

yöntem, örneklem ve bulgular gibi bilgiler tabloya işlenmiştir. Kodlama süreci MAXQDA 2022 ile yürütülmüş; bağımsız kodlayıcılar tarafından gerçekleştirilen bu işlem, sosyal hizmet alanında uzman bir akademisyen tarafından kontrol edilmiştir. PRISMA-ScR rehberine uygun yürütülen analiz sonucunda 187 kod üretilmiş; bunlar arasında en sık tekrar edenler “davranış kapsamının sınırlılığı”, “başa çıkma deneyimleri” ve “yasal-politik müdahale ihtiyacı” olmuştur. Kodların bir arada görünürlüğünü sağlamak için kod birlikte oluşma modeli kullanılmış ve elde edilen temalar, MAXMAPs aracılığıyla kavramsal düzeyde haritalandırılmıştır.

BULGULAR

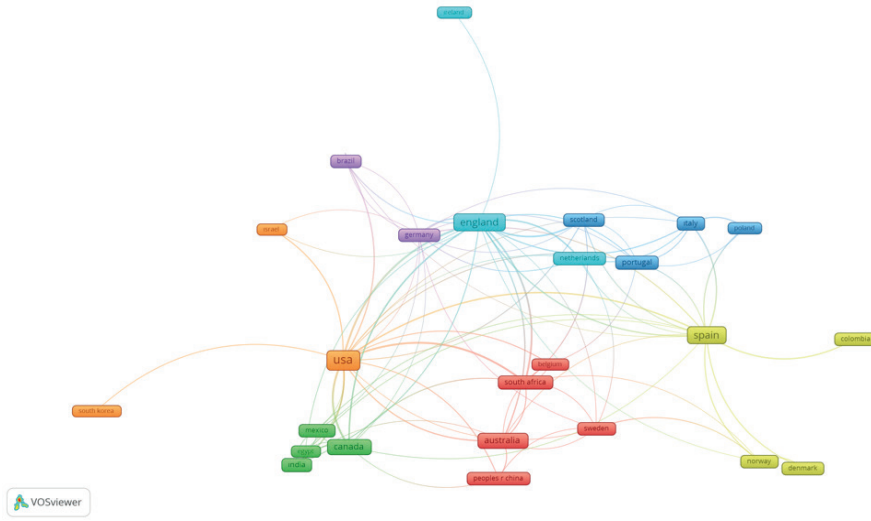
Vosviewer’da “co-authorship” ve “Country” seçenekleri işaretlenerek çalışmaların hangi ülkelerde yoğunlaştığı görülmeye çalışılmıştır (Bir ülkenin minimum doküman sayısı 5 olarak alınmıştır). Böylelikle, çalışmaların yürütüldüğü 78 ülkenin 28’inin eşik değeri karşıladığı anlaşılmıştır. Kadın ve dijital şiddet konularını birlikte ele alan yayınları en fazla üreten ülkenin Amerika olduğu, bu konunun en az ele alındığı ülkelerin ise Mısır, Polonya, Belçika ve Güney Kore olduğu gözlenmektedir. Bu yayınların en fazla atıf aldığı ülke yine Amerika olurken yayın sayısı açısından ilk sıralamada yer almayan Avustralya’da üretilen yayınların atıf açısından 28 ülkeden ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla, erişim ve çalışma sonuçlarından faydalanma açısından Avustralya’da üretilen çalışmaların daha verimli olduğu yorumu yapılabilir. Yayın üretimi ve atıf sayısı açısından sonuncu sırada yer alan Türkiye ve Yeni Zelanda’nın diğer ülkelerle iş birliklerinin hiç olmaması dikkat çekmektedir. Bu durum, özellikle konu bağlamında iş birliğine açık olunması gereken bir noktaya işaret etmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Ülkelere göre Ortak Yazarlık İlişkileri

Ülke	Makale Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
Amerika	209	2184	63
İngiltere	94	1000	58
İspanya	101	482	39
Kanada	49	524	24
Güney Afrika	25	129	24
Almanya	14	63	19
İtalya	12	85	17
Avustralya	62	1909	15
İskoçya	9	38	15
Hindistan	21	104	13
Hollanda	15	71	12
Portekiz	20	119	11
Norveç	15	105	11
Brazilya	14	49	9
İsveç	11	39	9
Danimarka	8	57	7
Mısır	5	9	7
Polonya	5	55	7
Meksika	10	36	6
Çin	13	215	6
Belçika	5	16	5
İsrail	6	20	5
Kolombiya	8	9	4
Avusturya	6	34	2
Güney Kore	5	34	2
İrlanda	7	71	1
Yeni Zelanda	6	133	0
Türkiye	6	9	0

Toplam bağlantı gücü “0” olan Türkiye ve Yeni Zelanda analizden çıkarılarak diğer ülkelerin aralarındaki ortak yayın sayısına bağlı bağlantı gücüne ilişkin görsele ulaşılmıştır (Şekil 2). Kadına yönelik dijital şiddet konusuyla ilişkili en fazla yayın üreten ülkeler olan Amerika, İspanya ve İngiltere’nin aralarındaki bağlantılar incelendiğinde, Amerika’nın pek çok ülkeyle olmakla birlikte en yoğun şekilde İngiltere ve Kanada ile, İspanya’nın

ise Amerika dışında Portekiz, İngiltere, İtalya ve Polonya gibi Avrupa ülkeleriyle dikkate değer bağlantılarının olduğu görülmektedir (Şekil 2). Coğrafi açıdan değerlendirildiğinde, mavi renkteki ülkeler ağırlıklı olarak Avrupa kıtasındaki, turuncu renkteki ülkeler ağırlıklı olarak Amerika merkezli işbirliklerine işaret etmektedir.

Şekil 2. Ülkelere göre Ortak Yazarlık İlişkileri Görseli (Vosviewer 1.6.20)

Kapsam derlemesi çerçevesinde incelenen makalelerin derlendiği Tablo 2 incelendiğinde, 32 makalenin 21'inin nitel, dokuzunun nicel ve ikisinin karma yöntem prosedürüne sahip olduğu, yoğunluklu atıf alan çalışmaların Amerika'da üretildiği, genel olarak makalelerin 2018 yılı ve sonrasında yoğunlaştığı görülmektedir.

Makalelerin sonuçlarının odağı ise dört kod altında toplanabilmektedir. 15 makalenin sonuçlarının kesişen kırılmalı kodunda odaklandığı anlaşılmaktadır. Buna göre, kadınların sadece cinsiyetlerinden ya da yaşadıkları toplumdaki kadın-erkek eşitsizliğinin görünümünden, etnik köken farklılıklarından dolayı cinsiyete dayalı nefret söylemlerine ve diğer dijital şiddet türlerine maruz kaldıkları belirtilmektedir. Başa çıkma noktasında, kadınlar arasında dijital alanda görülen dayanışma, dijital şiddet dışındaki geleneksel şiddet türlerine karşı mücadeleyle benzer bir yapıya işaret etmektedir.

Kadınlar, birden fazla kırılganlığı dijital ortamda da bütünleşik bir şekil yaşamakla birlikte bu güncel şiddet türüne yönelik de kolektif bir bilinç geliştirme çabasıdadır. Dokuz makalede dijital şiddet maruziyeti nedeniyle kadınların intihar düşüncesi, sosyal işlevsizlik, depresyon, anksiyete, travma sonrası stres belirtileri, sosyal ilişkilerden kopma gibi ciddi ruh sağlığı etkileriyle karşılaştıkları, sekiz makalede kadınları dijital şiddetten korumaya yönelik denetim ve ceza mekanizmalarının yetersizliği vurgulanmaktadır. Yedi makalede ise bulgular, kadın-erkek eşitsizliğinin etkisiyle kadınların dijital şiddete karşı sessiz kaldıkları, hak arayışı içinde olmak yerine dijital alandan çekilmeyi tercih ettikleri belirtilmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Seçilen Makalelere Ait Tanımlayıcı Bilgiler ve Öne Çıkan Bulgular

Yazar	Ülke	Yayın Yılı	Araştırma Yöntemi	Örneklem Sayısı	Atıf Sayısı	Keşisen Kırılganlıklar	Ruh Sağlığına Etkileri	Yasal Korumanın Yetersizliği	Dijital Sessizleşme
Sobieraj, S.	Amerika	2018	Nitel	38	101	✓			✓
Whiley, L. A., Walasek, L., Juanchich, M.	İngiltere	2023	Nitel	666	2			✓	
Baloch, M., Yasir, A., Hassan, A. A.	Pakistan	2021	Nitel	-	51				
Al Doghan, M., Arshad, S.	Suudi Arabistan	2023	Nitel	-	3				
Kabiri S., Choi, J., Shadmanfaat, S. M., Lee, J.	İran, Amerika, Güney	2020	Nitel	387	52				
Jackson, SJ; Banaszczyk, S.	Amerika	2016	Nitel	183,331 (tweet sayısı)	5		✓		
Alsawalqa, RO	Ürdün	2021	Nitel	104	8		✓		
McLean, L., Griffiths, M. D.	İrlanda, İngiltere	2019	Nitel	271	94				✓
Zyvitia, I., & Mare, A.	Güney Afrika	2024	Nitel	12	5				
Eckert, S.	Amerika	2018	Nitel	109	61				✓
Jane, E. A.	Avustralya	2015	Nitel	52	56	✓		✓	
Cote, A. C.	Amerika	2015	Nitel	37	144	✓			
Watson, S.	İngiltere	2022	Karma	50	2			✓	
Sarkar, S.; Rajan, B.	Avustralya	2021	Nitel	30	12	✓			

**KADINA YÖNELİK DİJİTAL ŞİDDETİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE YANSIMALARI: ALANYAZIN ÇALIŞMALARI
ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK VE TEMATİK BİR İNCELEME**
Deniz ÇARKCI, Demet AKARÇAY ULUTAŞ

Iqbal, I., Chinnasamy, S., Faizal, S. B.	Malezya	2024	Nitel	7	49				
Bates, S.	Kanada	2016	Nitel	18	243			✓	
Kim, S., Choi, E., Champion, J. D.	Amerika	2024	Nitel	255 (paylaşım)	4		✓		
Dannisworo, C. A., Buchari, A. H., Oriza, I. I. D.	Endonezya	2023	Nicel	86	0				
Tandoc, E. C., Sagun, K. K., Alvarez, K. P.	Singapur	2023	Nitel	8	37	✓			
Adams, C.	-	2013	Nitel	102	52				
Kuss, D. J., Kristensen, A. M., Williams, A. J., Lopez- Fernandez, O.	İngiltere, Danimarka	2022	Nitel	20	35				✓
Dehingia, N.; Mcauley, J.; Mcdougall, L.; Reed, E.; Silverman, JG; Urada, L.; Raj, A.	Amerika	2023	Nitel	40,672 (tweet sayısı)	3				
Veletsianos, G., Houlden, S., Hodson, J., Gosse, C.	Kanada	2018	Nitel	14	75			✓	
Zhou, Y., Peterson, Z. D.	Amerika	2024	Nitel	182	1				
Fox, J., Tang, W. Y.	Amerika	2016	Nicel	293	187	✓			
Salerno- Ferraro, A., Erentzen, C., Schuller, R. A.	Kanada	2023	Nicel	381	31				
Esposito, E., Breeze, R	İspanya	2022	Karma	135,452 (tweet sayısı)	18	✓			
Kuo, SY; Zhang, LY; Chang, KM	Çin, Tayvan	2023	Nitel	18	0				
Cripps, J.; Stermac, L.	Kanada	2018	Nitel	100	36		✓		
Henry, N; Flynn, A	Avustralya	2019	Nitel	77 (web sitesi)	60		✓		
Hill, C., Johnson, H.	Kanada	2024	Nicel	33,089	4				
Lu, S., Liuqu, L. R.	Amerika, Çin	2025	Nicel	300	5				

Tablo 3. Bağlamı İçinde Kelime Analizi

Kavram	Teorik ve Kavramsal Çerçeve	Başa Çıkma ve Destek Mekanizmaları	Kadın-Erkek Eşitsizlikleri ve Mağduriyet Dinamikleri	Dijital Şiddetin Psikososyal ve Kalıcı Etkileri
Cyber dating abuse (Çevrim içi flört şiddeti)	Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021), Dannisworo vd. (2022)	-	-	-
Cyber violence (Çevrim içi şiddet)	Sarkar ve Rajan (2021), Dannisworo vd. (2022), Dehingia vd. (2023)	-	Alsawalqa (2021), Sarkar ve Rajan (2021)	Sarkar ve Rajan (2021)
Cyberbullying (Çevrim içi zorbalık)	Alsawalqa (2021), Dannisworo vd. (2022), Baloch vd. (2025), Al Doghan ve Arshad (2023), Kabiri vd. (2020), Sarkar ve Rajan (2021), Hill ve Johnson (2019)	Zyvitia ve Mare (2024), Sarkar ve Rajan (2021), Iqbal vd. (2024)	Baloch vd. (2025), Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021), Iqbal vd. (2024), Fox ve Tang (2016)	Baloch vd. (2025), Al Doghan ve Arshad (2023), Kabiri vd. (2020), Dehingia vd. (2023), Veletsianos vd. (2018), Sarkar ve Rajan (2021), Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021), Kim vd. (2024), Veletsianos vd. (2018)
Cyberhate (Dijital nefret)	-	-	Sobieraj (2018), Whiley vd. (2023), Jane (2018)	Whiley vd. (2023), Jane (2018)
Cyberstalking (Dijital takip)	Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021), Iqbal vd. (2024), Baloch vd. (2025), Eckert (2019), Kim vd. (2024), Veletsianos vd. (2018)	-	Baloch vd. (2025), Kabiri vd. (2020), Eckert (2019), Kim vd. (2024), Cripps ve Stermac (2018), Hill ve Johnson (2019)	Baloch vd. (2025), Al Doghan ve Arshad (2023), Kabiri vd. (2020), Dehingia vd. (2023), Veletsianos vd. (2018)
Image-based sexual abuse (İzinsiz cinsel görsel paylaşımı)	Salerno-Ferraro vd. (2022), Sarkar ve Rajan (2021), Henry ve Flynn (2019)	-	Whiley vd. (2023), Sarkar ve Rajan (2021), Salerno-Ferraro vd. (2022), Henry ve Flynn (2019)	-
Online abuse (Çevrim içi istismar)	Baloch vd. (2025), Eckert (2019), Watson (2022), Iqbal vd. (2024), Veletsianos vd. (2018)	-	Whiley vd. (2023), Baloch vd. (2025), Eckert (2019), Watson (2022), Iqbal vd. (2024), Veletsianos vd. (2018)	Zyvitia ve Mare (2024), Eckert (2019), Iqbal vd. (2024), Eckert (2019), Adams (2018), Dehingia vd. (2023), Veletsianos vd. (2018)
Online gender based violence (Kadınlara yönelik çevrim içi şiddet)	Whiley vd. (2023), Zyvitia ve Mare (2024)	Whiley vd. (2023), Zyvitia ve Mare (2024)	Zyvitia ve Mare (2024)	Zyvitia ve Mare (2024)
Online harassment (Çevrim içi taciz)	Whiley vd. (2023), Zyvitia ve Mare (2024)	-	Lu ve Luqui (2025), Tandoc vd. (2023), Iqbal vd. (2024), Watson (2022), Zyvitia ve Mare (2024), Cote (2015), Kuss vd. (2022), Fox ve Tang (2016), Zhou ve Peterson (2024), Tandoc vd. (2023)	-

Tablo 3’te bağlamı içinde kelime analizi sonucunda incelenen makalelerde seçili anahtar kelimeler, teorik ve kavramsal çerçeve, başa çıkma ve destek mekanizmaları, kadın-erkek eşitsizliği ve mağduriyet dinamikleri ve dijital şiddetin psikososyal ve kalıcı etkileri şeklinde dört bağlam çerçevesinde toplanmıştır.

İlk olarak teorik ve kavramsal çerçeve boyutunda, *Cyber dating abuse* kelimesi şiddet biçimlerinin sınıflandırılması bağlamında ele alınarak tehdit, hakaret, aşağılayıcı mesajlar gönderme gibi doğrudan saldırganlık, dijital takip, hesaplara erişim, sürekli iletişim talebi gibi kontrol ve izleme davranışları bağlamında tanımlanmıştır (Kabiri vd., 2020; Alsawalqa, 2021b; Dannisworo vd., 2022). *Cyberbullying* kavramı, incelenen çalışmalarda dijital şiddet türlerinden biri olarak, diğer kavramlarla (ör. *Cyber Dating Abuse*, *Cyber Violence*, *Cyber Sexual Harassment*, *Cyber Misogyny*) genellikle birbirine temas eden ancak ayırıştırılması gereken siber şiddet biçimleri olarak (Alsawalqa, 2021b; Dannisworo vd., 2022; Baloch vd., 2025; Al Doghan ve Arshad, 2023; Kabiri vd., 2020; Sarkar ve Rajan, 2021; Hill ve Johnson, 2019) ele alınmıştır. Kabiri vd. (2020), *Cyberstalking* (dijital takip) kavramını da özellikle Routine Activity Theory (RAT) çerçevesinde açıklamıştır. Böylelikle, üç temel unsur olan uygun hedef, failerin bulunabilirliği ve koruyucu unsurların eksikliği ekseninde kuramsallaştırılmıştır. Ayrıca, *online gender-based violence* (çevrim içi kadın-erkek eşitsizliğine dayalı şiddet) kavramı, Whiley vd. (2023) ve Zviyita ve Mare (2024), özellikle kadınlara yönelik çevrim içi taciz biçimlerini ve bu şiddetin kadın-erkek eşitsizliği normlarını yeniden üreten işlevini açıklamak ve *online harassment* kavramı ise *gender-based violence* ile olan ilişkisi üzerinden kuramsal olarak ele alınmıştır. Bu çalışmalarda, iki kavram arasında kavramsal geçişler ve örtüşen alanlar olduğu belirtilmiş; *online harassment* özellikle kadın-erkek eşitsizliğine dayalı içerik taşıdığına, dijital şiddetin bir bileşeni olarak değerlendirilebileceği vurgulanmıştır.

Başa çıkma ve destek mekanizmaları boyutunda, *cyber violence* kavramı, yalnızca dijital ortama özgü bir şiddet türü olarak değil, fiziksel şiddetle süreklilik gösteren ve kimi zaman onu pekiştiren bir yapı olarak (Sarkar ve Rajan, 2021; Dannisworo vd., 2022; Dehingia vd., 2023) ele alınmıştır. Kavram; nefret söylemi, görsel taciz, intikam pornosu gibi çok boyutlu

biçimlerde ortaya çıktığından siber şiddetle başa çıkma mekanizmaları, yalnızca bireysel stratejileri değil aynı zamanda yasal düzenlemeler, adli başvuru yolları, raporlama süreçleri ve kurumsal müdahale yaklaşımlarını kapsamaktadır. Özellikle Sarkar ve Rajan (2021) ve Dehingia vd. (2023) tarafından UNESCO ve EIGE gibi uluslararası kuruluşların cyber violence'a ilişkin raporlama sistemleri, politik önerileri ve eğitim programları ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca, Alsawalqa (2021b), Zviyita ve Mare (2024) ve Sarkar ve Rajan (2021), *cyberbullying* kavramını, bireysel ve toplumsal düzeyde önleme ve müdahale stratejileri bağlamında ele almıştır. Bu bağlamda özellikle bystander (seyirci) davranışı, yani çevrim içi zorbalığa tanık olan bireylerin pasif veya aktif tutumları üzerine odaklanılmış; bu davranışların mağdurun korunması veya zorbalığın sürdürülmesi üzerindeki etkileri tartışılmıştır. Öte yandan, *cyberbullying* kavramı Iqbal vd. (2024) tarafından yalnızca bireysel bir sorun değil; aynı zamanda insan hakları ihlali ve hukuki boşluklara işaret eden bir sosyal sorun olarak değerlendirilmiştir. *Cyberstalking* (siber takip) kavramı, Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021b) ve Iqbal vd. (2024) makalelerinde bireylerin siber takibe karşı geliştirdikleri koruyucu stratejiler ve dijital güvenlik önlemleri bağlamında; Baloch vd. (2025), Eckert (2019), Kim vd. (2024) ve Veletsianos vd. (2018) ise eylemlerin mevcut yasalarla nasıl ele alındığı ve düzenleyici yasal çerçevelerin geliştirilmesi gerekliliği çerçevesinde kullanılmıştır. Benzer bir bakış açısıyla, *image-based sexual abuse kavramı*, Sarkar ve Rajan (2021), Salerno-Ferraro vd. (2022) ve Henry ve Flynn (2019), özellikle revenge porn (intikam pornosu) ve benzeri eylemlerin yol açtığı mağduriyetlere karşı; *online abuse* kavramı ise Baloch vd. (2025), Eckert (2019), Watson (2022), Iqbal vd. (2024) ve Veletsianos vd. (2018) tarafından çevrim içi taciz biçimlerine karşı geliştirilen toplumsal, hukuksal ve politik mücadele mekanizmaları kapsamında, özellikle feminist hukuk perspektifinden geliştirilen hukuki ve politik savunma mekanizmaları çerçevesinde ele alınmıştır. İlgili olarak, Whiley vd. (2023), Baloch vd. (2025), Zviyita ve Mare (2024), Eckert (2019) ve Watson (2022) çalışmalarında, *online abuse ve online gender-based violence* kavramları açısından dijital feminist hareketlerin yükselişi bağlamında, kadınların çevrim içi şiddete karşı yürüttükleri kolektif savunma pratikleri ve dayanışma ağları öne çıkmaktadır.

Kadın-erkek eşitsizlikleri ve mağduriyet dinamikleri boyutunda, Alsawalqa (2021b) ve Sarkar ve Rajan (2021) çalışmalarında, *cyber violence* kavramı kadın-erkek eşitsizliğine dayanan şiddetin dijital biçimi olarak ele alınmış; özellikle kadınlar ve kız çocuklarına yönelen sistematik saldırıların bir uzantısı şeklinde tanımlanmıştır. Bu bağlamda *cyber violence*, yalnızca bireysel taciz ya da tehdit içerikli eylemler değil; aynı zamanda sosyokültürel normlar ve ideolojik yapılar aracılığıyla kadınlar üzerinde güç kurmaya yönelik bir kontrol mekanizması olarak değerlendirilmiştir. *Cyberbullying kavramı*, kadın aktivistlere yönelik dijital saldırılar, feminist hareketlere karşı yöneltilen çevrim içi şiddet ve cinsiyet temelli aşağılama pratikleri bağlamında ele alınmıştır (Baloch vd., 2025; Alsawalqa, 2021b; Zviyita ve Mare, 2024; Iqbal vd., 2024). Ayrıca, yapılan ülkeler arası karşılaştırmalar çerçevesinde, kültürel normların dijital zorbalığın biçim ve şiddet düzeyine etkisi değerlendirilmiştir (Baloch vd., 2025; Kabiri vd., 2020; Alsawalqa, 2021b; Iqbal vd., 2024). Bununla birlikte, sosyal medya platformlarının yapısal özellikleri – özellikle anonimlik, denetimsizlik ve algoritmik tarafgirlik gibi unsurların – şiddet eylemlerini kolaylaştırıcı rolü vurgulanmıştır (Baloch vd., 2025; Al Doghan ve Arshad, 2023; Iqbal vd., 2024; Fox ve Tang, 2016). *Cyberhate (çevrim içi nefret söylemi) kavramı*, kadın-erkek eşitsizliğine dayalı nefret biçimlerinin dijital ortamdaki tezahürü olarak ele alınmıştır (Sobieraj, 2018; Whiley vd., 2023; Jane, 2018). Bu bağlamda, *gendered cyberhate* terimiyle özellikle kadınları hedef alan sistematik dijital nefret içerikleri kastedilmiş; bu içeriklerin kadınların çevrim içi ortamlardaki varlıklarını nasıl etkilediği tartışılmıştır. *Cyberstalking (siber takip) kavramı*, kadınların orantısız biçimde bu dijital şiddet biçiminin hedefi haline geldiği kadın-erkek eşitsizliği bağlamında ele alınmıştır (Baloch vd., 2025; Kabiri vd., 2020; Sarkar ve Rajan, 2021). Ayrıca, bu şiddet biçiminin ülkeler arası görünümleri karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmiştir (Baloch vd., 2025; Kabiri vd., 2020; Eckert, 2019; Kim vd., 2024). Bununla birlikte, dijital teknolojilerin gelişimi ve yeni medya araçlarının siber takipte nasıl araçsallaştırıldığı da vurgulanmıştır (Kabiri vd., 2020; Sarkar ve Rajan, 2021; Iqbal vd., 2024; Kim vd., 2024; Cripps ve Stermac, 2018; Hill ve Johnson, 2019). *Image-based sexual abuse* (görsel temelli cinsel istismar) kavramı, özellikle görüntülerin rıza dışı paylaşımı yoluyla kadınların dijital ortamlarda maruz kaldığı mağduriyetler çerçevesinde ele alınmıştır (Whiley vd., 2023;

Sarkar ve Rajan, 2021; Salerno-Ferraro vd., 2022; Henry ve Flynn, 2019). Ayrıca, bu kavram siber zorbalıkla birleşen çok katmanlı bir cinsel şiddet biçimi olarak değerlendirilmiş; mağdurların dijital ortamlarda tekrar tekrar hedef alınması, yaşadıkları travmanın derinleşmesi ve ikincil mağduriyetin oluşması bağlamında ele alınmıştır (Whiley vd., 2023; Sarkar ve Rajan, 2021; Henry ve Flynn, 2019).

Online abuse kavramı ise özellikle kadınlara yönelik sistematik çevrim içi taciz ve cinsiyet temelli saldırılar bağlamında değerlendirilmiştir (Whiley vd., 2023; Baloch vd., 2025; Eckert, 2019; Watson, 2022; Iqbal vd., 2024; Veletsianos vd., 2018; Lu ve Luqiu, 2025; Zviyita ve Mare, 2024). Öte yandan, nefret söylemi, ırkçılık, ayrımcılık ve diğer yapısal şiddet biçimleriyle iç içe geçmiş bir dijital saldırı pratiği olarak ele alınmıştır (Eckert, 2019; Watson, 2022; Veletsianos vd., 2018). Bu çalışmalar, kadınların dijital ortamlarda maruz kaldığı şiddetin yalnızca bireysel saldırılarla sınırlı olmadığını; aynı zamanda kadın-erkek eşitsizliği ile şekillenen sürekli ve yaygın bir tehdit ortamına işaret ettiğini vurgulamaktadır.

Online gender-based violence kavramı, özellikle kadın gazeteciler ve kadın politikacılar gibi kamusal alanda görünürlük sahibi kadınların karşılaştığı çevrim içi şiddet biçimleri bağlamında ele alınmıştır (Zviyita ve Mare, 2024; Lu ve Luqiu, 2025; Tandoc vd., 2023; Iqbal vd., 2024; Watson, 2022; Adams, 2018).

Online harassment ise, kadın oyuncuların dijital oyun topluluklarında maruz kaldığı sistematik taciz biçimleri kapsamında değerlendirilmiştir (Cote, 2015; Kuss vd., 2022; Fox ve Tang, 2016; Zhou ve Peterson, 2024). Son olarak, çevrim içi kadın düşmanlığı, cinsiyet temelli nefret söylemi ve yapısal dijital cinsiyetçilik, birçok çalışmada dijital şiddetin derinleşen ve kurumsallaşan boyutlarıyla ele alınmıştır (Eckert, 2019; Baloch vd., 2025; Whiley vd., 2023; Iqbal vd., 2024; Tandoc vd., 2023).

Dijital şiddetin psikososyal ve kalıcı etkileri boyutunda, *cyber dating abuse* kavramı, özsaygı, benlik algısı ve bağlanma stilleri üzerindeki olumsuz psikolojik etkileri, şiddet içeren davranışların duygusal ilişkilerde normalleştirilmesi bağlamında ele alınmıştır (Alsawalqa, 2021b; Dannisworo vd., 2022; Veletsianos vd., 2018). Ayrıca, *cyber violence* kavramı, kadınların

bedenlerini doğrudan ya da dolaylı olarak hedef alan bir şiddet biçimi olarak sosyal izolasyon ve kendilik algısında değişiklikler gibi ruh sağlığı sorunlarıyla ilişkilendirilmiştir (Sarkar ve Rajan, 2021) . Benzer şekilde, *cyberbullying* kavramı, depresyon, stres, duygusal çökkünlük ve psikolojik yıkım, özsaygısında azalma, kendini suçlama, sosyal geri çekilme ve uzun vadede travma sonrası stres tepkileri, yalnızlık hissi gibi psikolojik sonuçlarla ilişkilendirilmiş ve örgütsel bağlılık, iş doyumunu, kendilik algısı, psikolojik güvenlik üzerindeki olumsuz etkileri bağlamında değerlendirilmiştir (Baloch vd., 2025; Al Doghan ve Arshad, 2023; Kabiri vd., 2020; Dehingia vd., 2023; Veletsianos vd., 2018; Sarkar ve Rajan, 2021; Alsawalqa, 2021b; Kim vd., 2024). İlintili olarak, *cyberhate* kavramı, kadın çalışanlara yönelik sistematik çevrim içi nefret mesajları, hakaret ve aşağılamalar, mağdurların yalnızca psikolojik güvenliğini değil, aynı zamanda mesleki konumlarını ve ekonomik güvencelerini de tehdit eden bir şiddet biçimi olarak tanımlanmıştır (Whiley vd., 2023; Jane, 2018). Baloch vd. (2025), Al Doghan ve Arshad (2023), Kabiri vd. (2020), Dehingia vd. (2023) ve Veletsianos vd. (2018), *cyberstalking* (siber takip) kavramını, sürekli stres, yüksek düzeyde kaygı, korku hissi, güvensizlik ve dijital alanlarda var olma endişesi gibi duygularla ilişkilendirmiş, Kabiri vd. (2020) ve Kim vd. (2024) ise bu kavramı akademik başarı, profesyonel performans ve eğitim-çalışma sürekliliği gibi alanlarda da kalıcı etkiler doğuran bir tehdit unsuru olarak ele almıştır.

Online abuse ve *online gender-based violence* kavramları, anksiyete, özgüven kaybı, tükenmişlik ve sosyal geri çekilme gibi psikolojik tepkilerin yanı sıra; mesleki performansta düşüş, iş bırakma eğilimi ve profesyonel ortamlardan uzaklaşma gibi sonuçlarla da kendini göstermektedir (Eckert, 2019; Watson, 2022; Zviyita ve Mare, 2024; Veletsianos vd., 2018). Ayrıca, aynı kavramın mağdurlar üzerinde hem mesleki hem de kişisel düzeyde sessizleşmeye ve geri çekilmeye yol açtığı vurgulanmıştır (Zviyita ve Mare (2024), Eckert (2019), Iqbal vd. (2024). Eckert (2019), Adams (2018) ve Dehingia vd. (2023) ise *online abuse*'u, bireysel etkilerin ötesine geçerek demokrasi, ifade özgürlüğü ve politik katılım üzerindeki yapısal etkileriyle değerlendirmiş; kamusal temsilde kadın-erkek eşitsizliğini pekiştiren ve toplumsal katılımı sınırlayan bir dijital şiddet biçimi olarak ele almışlardır.

Tablo 4. Çalışmaların Amaç ve Kapsamları

Amaç ve Kapsam	Ele Alan Makaleler
Başa Çıkma Deneyimleri	McLean ve Griffiths (2019), Eckert (2019), Cote (2015), Sarkar ve Rajan (2021), Bates (2016), Km (2024), Tandoc (2023), Veletsianos (2018), Fox ve Tang (2016), Salemo-
Dijital Dayanışma ve Sosyal Kontrol	Whiley (2023), Watson (2022), :Iqbal vd. (2024), Lu ve Luqiu (2025), Baloch vd. (2025), AI Doghan ve Arshad (2023, Kabiri vd. (2020), Alsawalqa (2021), Dannisworo vd. (2022), ve Johnson (2019)
Dijital Cinsiyetçilik ve Kamusal Sessizlik	Sobieraj (2018), Jackson ve Banaszczyk (2016), Zvi-yita ve Mare (2024), Adams (2018), Kussvd. (2022), Dehingia vd. (2023), Esposito ve Breeze (2022), Henry, ve Flynn (2019), Jane (2018)
Kadınlara Yönelik Dijital Şiddetin Ekolojik Boyutları	Zhou ve Peterson (2024) -Kuc vd. (2023), Cnpss ve Stetmac (2018)

Tablo 4’ de incelenen çalışmaların önemli bir bölümü, kadınların çevrim içi şiddet deneyimleri karşısında geliştirdikleri başa çıkma stratejilerine odaklanmıştır. Özellikle dışlanma, yalnızlık, kimlik gizleme ve sosyal kaygı gibi duygularla baş etme süreçleri öne çıkmaktadır (McLean ve Griffiths, 2019; Cote, 2015; Fox ve Tang, 2016). Fox ve Tang’ın (2016) çalışması, dijital şiddete maruz kalan bireylerin başa çıkma stratejileri kapsamında çevrim içi kimliklerini dönüştürme veya çevrim içi topluluklardan geri çekilme gibi davranışlar sergileyebildiklerini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, incelenen çalışmaların içerik analizi sonucunda belirlenen yaygın başa çıkma yöntemlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Kadın akademisyenler, gazeteciler ve blog yazarları gibi farklı mesleki konumlardaki kadınların deneyimleri ise, bu başa çıkma süreçlerinin sadece bireysel değil, aynı zamanda yapısal destek arayışlarıyla da iç içe geçtiğini ortaya koymaktadır (Eckert, 2019; Tandoc vd., 2023; Veletsianos vd., 2018).

Sarkar ve Rajan (2021), Kim vd. (2024) ve Salerno-Ferraro vd. (2022) tarafından yürütülen çalışmalar, kadınların başa çıkma süreçlerinin yalnızca bireysel stratejilerle sınırlı olmadığını; sosyal ve politik düzlemlerle, toplumsal konumlarıyla, aidiyet duygularıyla ve çevresel destek sistemleriyle doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, başa çıkma

mekanizmalarının çok katmanlı yapısını destekleyen önemli bir nokta olarak değerlendirilmektedir.

İncelenen çalışmaların odaklandığı başka bir araştırma amacının ise dijital dayanışma ve sosyal kontrol boyutunda olduğu görülmektedir. Buna göre, kadına yönelik çevrim içi şiddete maruz kalan kadınların yalnızca bireysel başa çıkma stratejileriyle değil, aynı zamanda dijital dayanışma pratikleri ve sosyal kontrol mekanizmaları aracılığıyla da destek arayışında olduklarını ortaya koymaktadır. Farklı sosyal konumlardaki kadınların —aktivistler, gazeteciler, öğrenciler ve polis memurları gibi— çevrim içi şiddet deneyimleri, bu olgunun yalnızca bireysel değil, kadın-erkek eşitsizliklerinden beslenen yapısal bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır (Baloch vd., 2025; Watson, 2022; Iqbal vd., 2024).

Whiley vd. (2023), dijital şiddetle mücadelede sosyal normları dönüştürmeye ve empati geliştirmeye yönelik müdahalelerin, kadın düşmanı içeriklerin yayılımını sınırlandırma potansiyeline dikkat çekmektedir. Öte yandan, kadınların dijital ortamlarda dayanışma ağları kurarak şiddeti ifşa etmeleri ve kolektif direnç geliştirmeleri, bu alanın yalnızca mağduriyet değil, aynı zamanda karşı koyma ve dönüşüm üretme mekânı olduğunu göstermektedir (Alsawalqa, 2021b; Dannisworo vd., 2022; Lu ve Luqiu, 2025).

Dijital cinsiyetçilik, kadınların çevrim içi varlığını tehdit eden, ifade alanlarını daraltan ve görünürlüklerini bastıran çok katmanlı bir güç biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Cinsiyetçi hakaretler, tehditler, cinsel nesneleştirme ve itibarsızlaştırma gibi sistematik saldırılar, yalnızca bireysel travmalarla sınırlı kalmamakta; kadınların kamusal alanda seslerini duyurmasını engelleyen yapısal bir sessizlik üretmektedir (Sobieraj, 2018; Jane, 2018; Adams, 2018; Henry ve Flynn, 2019). Bu şiddet biçimi, özellikle gazeteci, akademisyen ya da serbest çalışan kadınların mesleki görünürlüğüne zedeleyerek geçim kaynaklarını tehdit etmektedir (Jane, 2018; Zviyita ve Mare, 2024). Kadınlar, dijital feminist söylemler aracılığıyla bu sessizliği aşmaya çalışsa da hipererkeklik, heteronormatif normlar ve zayıf yasal koruma mekanizmaları nedeniyle bu direniş sınırlı kalmakta; ifade özgürlüğü ve demokratik katılım ciddi biçimde zedelenmektedir (Jackson ve Banaszczyk, 2016; Henry ve Flynn,

2019). Bu bulgular, dijital şiddetin bireysel bir sorun olmanın ötesinde, kadın-erkek eşitliği önünde yapısal bir engel teşkil ettiğini göstermektedir.

Kadınlara yönelik dijital şiddet, çok katmanlı ve bağlamsal biçimde işleyen ekolojik bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Bu şiddet türü, yalnızca bireysel mağduriyetle sınırlı kalmayıp; depresyon, anksiyete ve TSSB gibi ruhsal etkilerle birlikte, kadın-erkek eşirsizliği temelli güç ilişkilerinin dijital etkileşimlerde nasıl yeniden üretildiğini de ortaya koymaktadır (Zhou ve Peterson, 2024; Kuo vd., 2023). Özellikle yakın partner ilişkilerinde denetim, takip ve izolasyon aracı olarak kullanılması, dijital şiddetin kişilerarası düzeyden yapısal normlara kadar uzanan çok düzeyli bir ekosistem içinde işlediğini göstermektedir (Cripps ve Stermac, 2018).

Tablo 5. Çalışmalarda Öne Çıkan Sonuçlar

Tablo 5’ te incelenen çalışmalar, dijital şiddetin kadınların yalnızca cinsiyetlerine değil; etnik köken, yaş, meslek ve sınıf gibi kesişen kimliklerine yönelik çok boyutlu bir saldırı biçimi olduğunu ortaya koymaktadır (Jackson

Sonuç Odağı	Ele Alan Makaleler
Kesişen Kimliklerde Dijital Şiddet	Sarkar ve Rajan (2021), Tandoc vd- (2023), Adams (2018), Jackson ve Banaszczyk (2016), Alsawalqa (2021), Jane (2018), Esposito ve Breeze (2022), Veletsianos vd (2018), Thou ve Peterson (2024) , Hill ve Johnson (2019)
Çoğul Kadın Kimliklerinde Dayanışma ve Güçlenme Pratikleri	Baloch vd. (2023), X Cote (201 j), Kuss vd. (2022), Kua vd. (2023), Lu ve Luqiu (2025), Watso (2022), Jackson ve Banaszczyk (2016), Dehİngİa vd._ (2023)
Dijital Sessizleşme ve Geri Çekilme	Sobieraj (201 S), McLean ve Chiffiths (2019), Zviyita ve Mare (2024), Eckett (2019), Iqbal vd. (2024), Fox ve Tang (2016), Salemo-Fetraro vd. (2022)
Yasal ve Kurumsal Koruma Engelleri	Whiley vd. (2023), Kabiri vd. (2020), Zviyita ve Mare (2024), Jane (2018), Watson (2022), Bates (2016), Velet-sianos vd (2018)
Dijital Şiddetin Ruh Sağlığına Etkileri	Al Doghan ve Arshad (2023), Alsawalqa (2021), Zviyita ve Mare (2024), Kim vd. (2024), Kuss vd. (2022) ve Ster-mac (2018)
İlişki Dinamikleri ve Şiddet Sürekliliği	Dannisworo vd. (2022), Kuo vd. (2023), Henry ve Rynn (2019), Cote (2015), Watson (2022), Kuss vd. (2022), Salemo-Ferraro vd- (2022)

ve Banaszczyk, 2016; Sarkar ve Rajan, 2021). Bu kesişimsel kırılğanlıklar, kadınların dijital görünürlüğünü, mesleki varlığını ve kamusal alandaki konumunu tehdit altına sokmakta; bedenlerinin nesneleştirildiği, kimliklerinin denetlendiği ve seslerinin bastırıldığı yapısal bir tahakküm mekanizması yaratmaktadır (Hill ve Johnson, 2019).

Metaverse, çevrim içi oyunlar ve sanal gerçeklik gibi yeni dijital alanlar ise bu tehditleri daha da çeşitlendirmektedir (Zhou ve Peterson, 2024). Özellikle gazeteci, akademisyen ve siyasetçi kadınlar, çevrim içi nefret söylemleri nedeniyle kendilerini sansürlemekte, dijital kimliklerini gizlemekte veya mesleki faaliyetlerini sınırlamak zorunda kalmaktadır (Tandoc vd., 2023; Veletsianos vd., 2018). Dijital şiddetin zamanla ekonomik ve psikolojik sonuçlara dönüşerek kadınları iş yaşamında dışlamaya kadar varan sistemik baskılar ürettiği vurgulanmaktadır (Jane, 2018; Adams, 2018). Bu bağlamda dijital şiddet, bireysel değil, sürekli yeniden üretilen yapısal bir eşitsizlik biçimi olarak değerlendirilmektedir.

Dijital şiddet karşısında kadınların geliştirdiği dayanışma ve güçlenme pratikleri, tek tip değil; kimlik, kültür ve bağlama göre farklılaşan çoğul yapılar sergilemektedir (Jackson ve Banaszczyk, 2016). Bu çeşitlilik, başa çıkma stratejilerine yansımakta; bireysel tepkilerin yetersiz kaldığı durumlarda kadınlar, dayanışma ağları oluşturarak kolektif psikososyal dayanıklılık geliştirmektedir (Baloch vd., 2025; Watson, 2022).

Sosyal medya ise yalnızca bir ifade platformu değil, aynı zamanda duygusal destek ve bilgi paylaşımının ortaklaşa üretildiği bir dayanışma alanına dönüşmektedir. Polis memurları ve oyuncular gibi farklı meslek gruplarındaki kadınların çevrim içi görünürlüklerini sürdürme çabaları, bu direnç pratiklerini somutlaştırmakta; dayanışma stratejileri, dijital şiddetle mücadeleyi daha kapsayıcı ve görünür kılmaktadır (Cote, 2015; Kuss vd., 2022; Lu ve Luqiu, 2025). Bu bulgular, dijital alandaki kadın varoluşunun çeşitliliği ile kesişimsel ve dönüştürücü dayanışma biçimlerinin önemini ortaya koymaktadır.

Kadın-erkek eşitsizliğine dayalı dijital şiddet, kadınların çevrim içi alanlardan geri çekilmesine, görünürlüklerini sınırlandırmasına ve sessizleşmesine yol açmakta; bu durum yalnızca bireysel bir savunma refleksi değil, aynı zamanda ifade özgürlüğü ve kamusal katılım açısından ciddi bir

yapısal soruna işaret etmektedir (Sobieraj, 2018). Kadınlar, dijital şiddet ve destek eksikliği nedeniyle anonimleşme, profillerini silme, yorumlarını gizleme gibi stratejilere yönelmekte; bu bireysel koruma biçimleri dijital ortamlardaki kadın temsili zayıflatmakta ve eşitsizlikleri derinleştirmektedir (McLean ve Griffiths, 2019; Fox ve Tang, 2016; Zviyita ve Mare, 2024). Ayrıca, medya kurumları ve toplumsal düzeyde gelişen sessizlik kültürü, dijital şiddetin görünmezleşmesine ve kolektif tepkinin zayıflamasına neden olmaktadır (Iqbal vd., 2024). Bu bağlamda dijital sessizleşme, yalnızca psikolojik değil; aynı zamanda ekonomik, sosyal ve politik sonuçlar doğuran yapısal bir eşitsizlik biçimi olarak değerlendirilmektedir.

Çalışmalar, kadınlara yönelik dijital şiddetle mücadelede yasal ve kurumsal koruma mekanizmalarının yetersizliğine dikkat çekmektedir. Yaptırım eksikliği, mağduru suçlayan yaklaşımlar ve başvuru süreçlerine duyulan güvensizlik nedeniyle birçok vaka bildirilmemekte, bu da şiddetin görünmezleşmesine yol açmaktadır (Whiley vd., 2023; Bates, 2016). Özellikle intikam pornosu ve siber takip gibi yeni dijital şiddet biçimlerinin mevcut hukuk sistemlerinde yeterince karşılık bulamaması, bu tür şiddetin normalleşmesine katkıda bulunmaktadır (Jane, 2018; Watson, 2022; Kabiri vd., 2020). Ayrıca teknik ve yasal önlemlerdeki eksiklik, failerle yeniden karşılaşma riskini artırmakta ve kadınların dijital ortamlarda güvenli biçimde var olma hakkını tehdit etmektedir (Zviyita ve Mare, 2024).

İncelenen çalışmalarda öbekleşen başka bir sonuç odağı, dijital şiddetin kadınların ruh sağlığı üzerinde ciddi ve çok boyutlu etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Dijital şiddet eylemleri, depresyon, anksiyete, stres ve intihar düşüncesi gibi ağır duygudurumlara ve tükenmişlik, iş kaybı, sosyal izolasyon ve profesyonel yaşamda ciddi aksamalar gibi sonuçlar doğurmaktadır (Alsawalqa, 2021b; Kim vd., 2024; Cripps ve Stermac, 2018; Al Doghan ve Arshad, 2023; Zviyita ve Mare, 2024; Kim vd., 2024). Bu durum, dijital şiddetin özel yaşamı aşarak kamusal ve mesleki alanlardaki kadın varlığını da tehdit ettiğini göstermektedir.

Son olarak, çalışmalar, dijital şiddetin bireyler arası ilişkilerde döngüsel ve süreklilik gösteren bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Duygusal ilişkilerde ilişki doyumunun, mağduriyetin devamını kolaylaştırdığı

ve bireylerin zamanla faile dönüşme riskini taşıdığı belirtilmektedir (Dannisworo vd., 2022; Kuo vd., 2023). Dijital ortamların sınır tanımayan yapısı, görselleştirme ve cinselleştirme pratikleri aracılığıyla cinsiyetçi güç ilişkilerini pekiştirirken, bireysel ilişkilerdeki eşitsizlikleri yeniden üretmektedir (Henry ve Flynn, 2019; Cote, 2015). Çevrim içi ve çevrim dışı şiddetin yapısal benzerlikleri; içselleştirilmiş cinsiyet normları, nesneleştirme ve genç kadınların erken yaşta maruz kaldığı taciz deneyimleriyle birleşerek dijital şiddet döngüsünü beslemektedir (Watson, 2022; Kuss vd., 2022; Salerno-Ferraro vd., 2022).

Tablo 6. Çalışmalarda Öne Çıkan Öneriler

Öneri Boyutları	Ele Alan Makaleler
Güçlenme, Katılım ve Temsiliyetin artırılması	Milley vd. (2023), Jackson ve Banaszczyk (2016), Alsawalqa (2021), Watson (2022), Adams (2018), Fox ve Tang (2016), Esposito ve Breeze (2022), Sobieraj (2013), Kabili vd. (2020), Jackson ve Banaszczyk (2016), Mclean ve Griffiths (2019), Zviyita ve Mare (2024), Cote (2015), Sarkar ve Rajan (2021), Kuss vd. (2022), Dehingia vd. (2023), Veletsianos vd. (2018), Fox Ve Tang (2016), ve Johnson (2019), Lu ve Luqiu (2025), AI Doghan ve Arshad (2023)
Politik ve Müdahale Odaklı Çözüm Yaklaşımları	Baloch vd. (2025), Zviyita ve Mare (2024), Ecken (2019), Watson (2022), Iqbal vd. (2024), Bates (2016), Kim vd. (2024), Kuss vd. (2022), Zhou ve Peterson (2024), Esposito ve Breez (2022), Kuo vd. (2023), Clipps ve Stemac (2018), Mildey vd. (2023), Jane (2018), Tandoc vd. (2023), Salemo-Fetraro vd. (2022), Kuo vd. (2023)
Dijital Şiddet Biçimlerinin Kültürel ve Toplumsal Analizi	Zviyita ve Mare (2024), Dannisworo vd. (2022), Fox ve Tang (2016), Dehingia vd. (2023), Veletsianos vd. (2018), Thou ve Peterson (2024), AI Doghan ve Arshad (2023), Alsawalq (2021), Bates (2016), Kim vd. (2024), Henry ve Flynn (2019)
Dijital Şiddetin Riskleri ve Etkilerine İlişkin Öneriler	Jane (2018), Dannisworo vd. (2022), Esposito ve Breeze (2022), Cote (2015), Sarkar ve Rayan (2021), Zhou ve Peterson (2024), Tandoc vd_ (2023)

Tablo 6' daki çalışmalarda, kadınlara yönelik dijital şiddetle mücadelede yalnızca koruyucu değil, aynı zamanda güçlendirici ve dönüştürücü yaklaşımların benimsenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kadınların dijital ortamlarda görünürlüklerini sürdürebilmeleri, ifade özgürlüğünü kullanabilmeleri ve aktif katılım gösterebilmeleri için dijital okuryazarlık,

siber güvenlik ve duygusal düzenleme becerilerinin desteklenmesi önemlidir (Alsawalqa, 2021b; Sarkar ve Rajan, 2021). Kadınların geliştirdiği güvenlik stratejileri, duygusal tepkiler ve dayanışma pratiklerinin sistematik biçimde incelenmesi; müdahale programlarının ise bu deneyimlere dayalı olarak tasarlanması önerilmektedir (Whiley vd., 2023; Fox ve Tang, 2016). Kamusal alanda yer alan kadınlar —özellikle gazeteciler, siyasetçiler ve öğrenciler— için mentorluk, kolektif destek ve farkındalık çalışmaları yoluyla temsiliyetin güçlendirilmesi gerekmektedir (Zviyita ve Mare, 2024; Watson, 2022).

Akran desteği ve sosyal dayanışma, dijital şiddetin duygusal etkilerini hafifletmede kritik bir rol oynamaktadır (Kuss vd., 2022; Dehingia vd., 2023). Ayrıca kesişimsel kimliklerin görünürlüğünün artırılması, güçlenme süreçlerinin kapsayıcılığını artıracaktır (Kabiri vd., 2020; Jackson ve Banaszczyk, 2016). Son olarak, faillerin davranış kalıpları, kadına yönelik ayrımcılık içeren dijital kültür ve sorumluluk algılarının yapısal olarak ele alınması, dönüşümün yalnızca mağdurlar değil, sistemin tamamı üzerinden yürütülmesi gerektiğini göstermektedir (Sobieraj, 2018; Hill ve Johnson, 2019).

Önerilerin odaklandığı bir başka boyut ise politik ve müdahale odaklı çözümlerdir. Özellikle, kamuya açık profildeki kadınlar için kişisel bilgileri ifşası, kimlik taklidi gibi eylemlere karşı özel koruma politikaları geliştirilmesi, dijital okuryazarlık eğitimlerinin yaygınlaştırılması, sosyal medya platformlarının içerik denetiminin yeniden yapılandırılması dijital güvenliklerini artırma açısından kritik bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır (Zviyita ve Mare, 2024; Watson, 2022; Bates, 2016; Eckert, 2019; Salerno-Ferraro vd., 2022). Ayrıca, izleyici müdahalesini teşvik edecek düzenlemeler, dijital saygı normlarını içeren programlar ve karar alıcılara yönelik sürekli farkındalık çalışmaları, dijital kullanımda toplumsal sorumluluğu önceleme açısından önerilmektedir (Kuss vd., 2022; Esposito ve Breeze, 2022; Whiley vd., 2023; Baloch vd., 2025; Tandoc vd., 2023; Hill ve Johnson, 2019).

Çalışmalar, dijital şiddetin yalnızca bireyler arası bir sorun değil; kadın-erkek eşitsizliği, kadına yönelik ayrımcılık içeren kalıp yargılar, platform politikaları ve kesişimsel kimliklerle iç içe geçmiş yapısal bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır. Irk, sınıf, etnisite, yaş ve meslek gibi faktörler, dijital şiddete maruz kalma riskini ve başa çıkma biçimlerini belirlemede önemli

rol oynamakta; bu da dijital şiddetin bağlamsal bir gerçeklik olduğunu göstermektedir (Zviyita ve Mare, 2024; Henry ve Flynn, 2019; Zhou ve Peterson, 2024). Farklı toplumsal yapılarda yürütülen araştırmalar, kültürel ve hukuki bağlamların şiddet deneyimlerini nasıl şekillendirdiğine dikkat çekmekte; dolayısıyla dijital şiddet biçimlerinin kültürden ve bağlamdan bağımsız biçimde ele alınamayacağı vurgulanmaktadır (Alsawalqa, 2021b; Kim vd., 2024; Fox ve Tang, 2016). Bu çerçevede, kültürel kodlar, platform tasarımları ve yasal düzenlemelerin bir arada değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Tablo 6 aynı zamanda, dijital şiddetin yalnızca anlık bir mağduriyet değil, uzun vadeli psikolojik, mesleki ve sosyal sonuçları olan çok boyutlu bir süreç olduğunu ortaya koymakta ve bu doğrultuda öneriler sunmaktadır. Mağduriyetin yalnızca varlığına değil, sıklığı, süresi, bağlamı ve etkilerine odaklanılması gerektiği vurgulanmakta; özellikle siber cinsel şiddetin ekonomik kayıplar, mesleki itibarın zedelenmesi ve sosyal izolasyon gibi kalıcı etkiler doğurabileceğine dikkat çekilmektedir (Jane, 2018; Zhou ve Peterson, 2024). Bu nedenle, kadınları homojen bir grup olarak ele almak yerine, kamuya açık profildeki kadınlarla diğer grupların maruz kaldığı şiddet biçimlerinin ayrıştırılarak incelenmesi önerilmektedir (Esposito ve Breeze, 2022). Ayrıca, siber şiddetin fiziksel şiddetle kesişim noktalarının ve zaman içinde geçirdiği dönüşümün analiz edilmesi; çevrim içi ve çevrim dışı taciz biçimleri arasındaki yapay ayrımların aşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Cote, 2015; Sarkar ve Rajan, 2021). Bu öneriler, dijital şiddet çalışmalarında daha derinlikli, bağlama duyarlı ve çok katmanlı yaklaşımlara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA

Bu çalışma, alanyazındaki güncel akademik üretimi referans alarak ve çeşitli analizler yoluyla kadınların dijital şiddete dair deneyimlerinin psikososyal yansımalarını anlamaya odaklanmış; ayrıca dağınık haldeki bilgileri sistematik biçimde bir araya getirerek kadına yönelik dijital şiddetle mücadelede katkı sunabilecek tematik bir yol haritası sunmayı amaçlamıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında yürütülen bibliyometrik analiz, dijital şiddet konusunun küresel düzeyde ne ölçüde ele alındığını ve akademik üretimin

hangi ülkelerde yoğunlaştığını ortaya koymuştur. İkinci aşamada ise kapsamlı bir derleme gerçekleştirilmiş; belirli kriterlere göre seçilen 32 makalenin içerik çözümlemesiyle alana dair örüntüler netleştirilmiştir.

Bibliyometrik bulgular, dijital şiddet literatürünün büyük ölçüde Amerika, Avrupa ve Avustralya merkezli yayıldığını; özellikle İngilizce yayın yapan ve WoS gibi endekslerde yer alan kurumların daha görünür olduğunu göstermektedir. Amerika, yayın sayısı ve atıf açısından öncülük ederken; Avustralya, daha az sayıda fakat nitelikli yayınlarıyla öne çıkmaktadır.

Atıfların çoğunlukla coğrafi yakınlık üzerinden şekillenmesi ise yerel akademik ağların belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Bu görünüm, bilimsel üretimde yalnızca sayısal verilerin değil, aynı zamanda yapısal koşulların, endeksleme politikalarının ve dil bariyerlerinin de etkili olduğunu düşündürmektedir. Türkiye gibi ülkelerin uluslararası iş birliği eksikliği nedeniyle toplam bağlantı gücünün düşük olması, dijital şiddet gibi küresel sorunlarda görünürlük ve katkı açısından önemli bir eşitsizlik yaratmaktadır. Dolayısıyla, dijital şiddetin yalnızca teknolojik değil; sosyal, kültürel ve politik bir mesele olarak çok katmanlı bir şekilde ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

İçerik analizine dayalı ikinci aşamada, dijital şiddetle ilişkili anahtar kavramların yalnızca teknik terimler değil; aynı zamanda toplumsal eşitsizliklerin yansıması olduğu ortaya konmuştur. Alanyazında öne çıkan kavramlar dört tematik çerçevede sınıflandırılmıştır: teorik-kavramsal bağlam, başa çıkma ve destek mekanizmaları, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve psikososyal etkiler. Teorik düzeyde, “cyber dating abuse”, “cyberbullying” ve “technology-facilitated sexual violence” gibi kavramlar, dijital şiddetin romantik ilişkiler, toplumsal normlar ve dijital araçlar yoluyla nasıl sistematik hale geldiğini göstermektedir. Cyber dating abuse kavramı tehdit, kontrol, izinsiz erişim gibi davranışları; cyberbullying ise aşağılayıcı içerikler ve nefret söylemi üzerinden ilerleyen sistematik saldırıları ifade etmektedir. Technology-facilitated sexual violence ise dijital araçların cinsel şiddet üretiminde araçsallaştırıldığı çok katmanlı yapıları tanımlar.

Kadınların bu şiddet biçimlerine karşı geliştirdiği başa çıkma stratejileri arasında sosyal medya hesaplarını gizlemek, dijital güvenlik önlemleri almak, içerik kaldırma başvurularında bulunmak ve hukuki yollara başvurmak gibi

bireysel yöntemler öne çıkmaktadır. Aynı zamanda çevrim içi dayanışma ağları, dijital feminist hareketler ve destek platformları, kadınların bireysel deneyimlerini kolektif mücadeleye dönüştürdüğü yeni zeminler yaratmaktadır. Bazı çalışmalar kadınların yalnızca mağdur olmadığını, aynı zamanda dijital alanlarda özneleştiğini ve şiddete karşı yeni mücadele biçimleri geliştirdiğini göstermektedir.

Analiz edilen yayınlar, dijital şiddetin psikolojik etkileri kadar toplumsal boyutlarını da görünür kılmaktadır. Kadınların çevrim içi ortamlarda uğradığı dijital şiddet, yalnızca bireysel travma değil; sosyal izolasyon, mesleki gerileme ve ifade özgürlüğünün sınırlanması gibi daha geniş ölçekli sonuçlara yol açmaktadır. Özellikle kamuoyunda görünürlük kazanan kadınların daha fazla hedef haline geldiği, bu nedenle özdenetim, otosansür veya geri çekilme eğiliminde oldukları vurgulanmaktadır. Bu süreç, kadınların dijital alanlardan uzaklaşmasına ve toplumsal temsil kaybına neden olmaktadır.

Sonuç olarak, dijital şiddet olgusu yalnızca bireyler arasında gerçekleşen bir sorun değil; teknolojik yapıların, medya platformlarının, toplumsal cinsiyet normlarının ve hukuk sistemlerinin kesişiminde yer alan çok boyutlu bir yapıdır. Bu nedenle hem bireysel farkındalık hem de kurumsal müdahale gerektiren bir alan olarak değerlendirilmelidir. Kadına yönelik dijital şiddetle mücadelenin yalnızca mağdur temelli değil; aynı zamanda yapısal ve politik bir yaklaşımla yürütülmesi gerektiği açıktır. Bu bağlamda, dijital şiddetle mücadele eden bireyler, kurumlar ve politika yapıcılar arasındaki iş birliği, daha kapsayıcı ve etkili çözümlerin önünü açacaktır.

SONUÇ

Bu çalışma, kadına yönelik dijital şiddetin yalnızca bireysel bir deneyim değil; yapısal, kültürel ve teknolojik düzlemlerde yeniden üretilen çok katmanlı bir toplumsal sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Bibliyometrik analizle literatürün küresel dağılımı ve tematik yoğunlukları belirlenmiş; kapsam derlemesiyle kadınların yaşadığı kırılğanlıklar, başa çıkma biçimleri ve müdahale gereksinimleri çok boyutlu biçimde değerlendirilmiştir.

Kodlar arası ilişkiler, dijital şiddetin toplumsal boyutlarını ve kadınların direniş pratiklerini bütüncül bir çerçevede görünür kılmaktadır. Şekil 3'te

gösterildiği üzere, kodlar arasındaki ilişki, çalışmanın bulgularını destekleyerek dijital şiddetin çok katmanlı yapısına dair bütüncül bir çerçeve sunmaktadır. Son on yıldaki çalışmalar, dijital şiddeti kadınların bakış açılarıyla ele alarak bu şiddet biçiminin toplumsal boyutlarını, başa çıkma stratejilerini ve önleme yollarını ortaya koymuştur. Buna karşın, dijital şiddetin sıklığı, amacı ve kültürel bağlamları çoğu çalışmada net biçimde tanımlanmamış; bu durum, kültürler arası karşılaştırmaları ve yapısal örüntülerin ortaya konmasını zorlaştırmıştır.

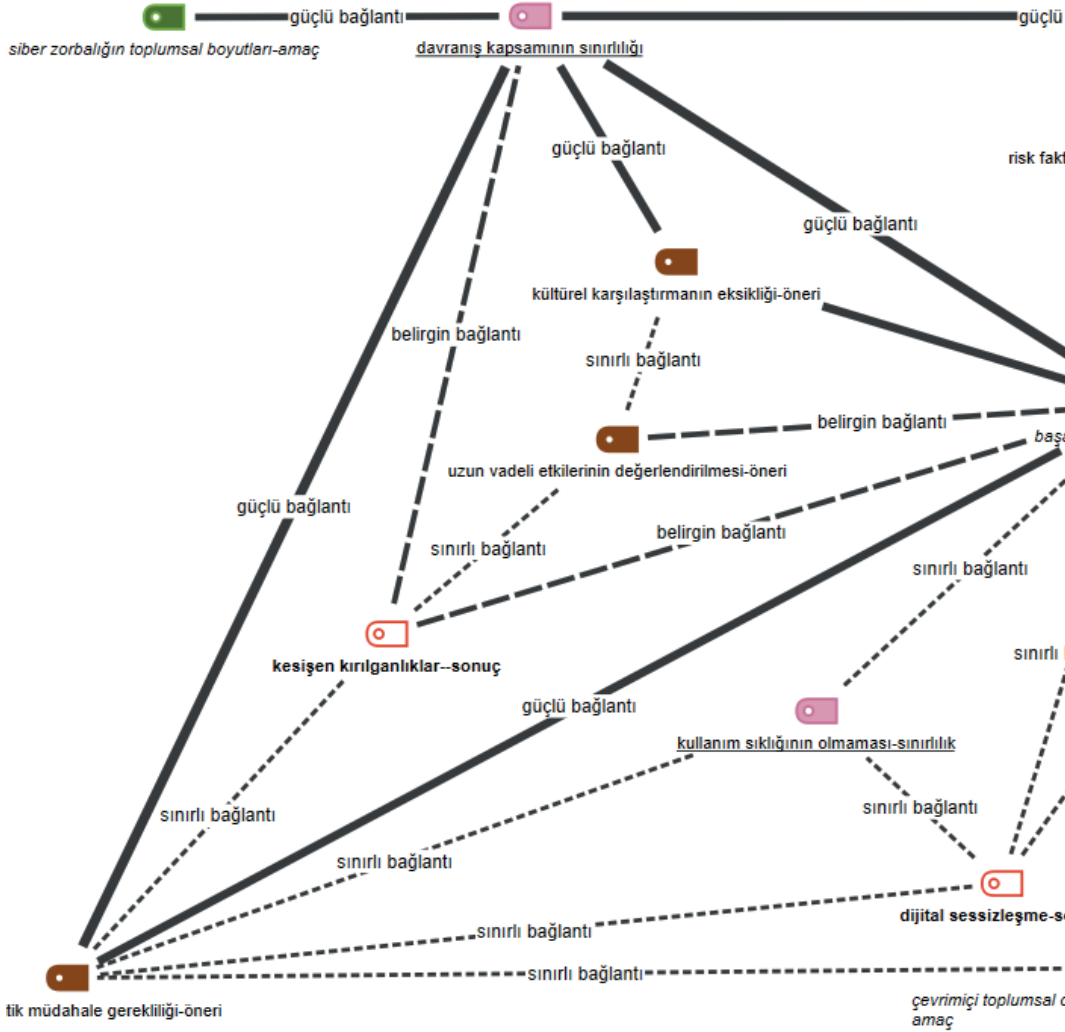
Çalışmalar, kadınların kesişen kırılganlıklarının, maruz kaldıkları nefret söylemleri ve sessizleştirilmeleriyle birlikte, kendi dayanışma mekanizmalarını geliştirdiklerini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Şekil 3'te yer alan öneriler, dijital şiddetin etkilerinin sadece bireysel düzeyde değil; yasal, kültürel ve politik alanlarda da ele alınması gerektiğini göstermektedir. Kapsayıcılığın artırılması, uzun vadeli etkilerin izlenmesi, risk faktörlerinin belirlenmesi ve kadınların farkındalık yoluyla güçlendirilmesi, literatürde öne çıkan temel yönelimlerdendir.

Çalışma, politika yapıcılara, sosyal hizmet uzmanlarına, dijital platform geliştiricilerine ve sivil toplum aktörlerine yönelik çok yönlü öneriler sunmaktadır. Siber takip, rıza dışı görsel paylaşımlar ve algoritmalarla yayılan kadına yönelik ayrımcılık içeren içeriklere karşı özel hukuki düzenlemelerin geliştirilmesi; kadın-erkek eşitliği politikalarına dijital şiddetin entegre edilmesi ve mağdurlar için erişilebilir başvuru mekanizmalarının oluşturulması gereklidir.

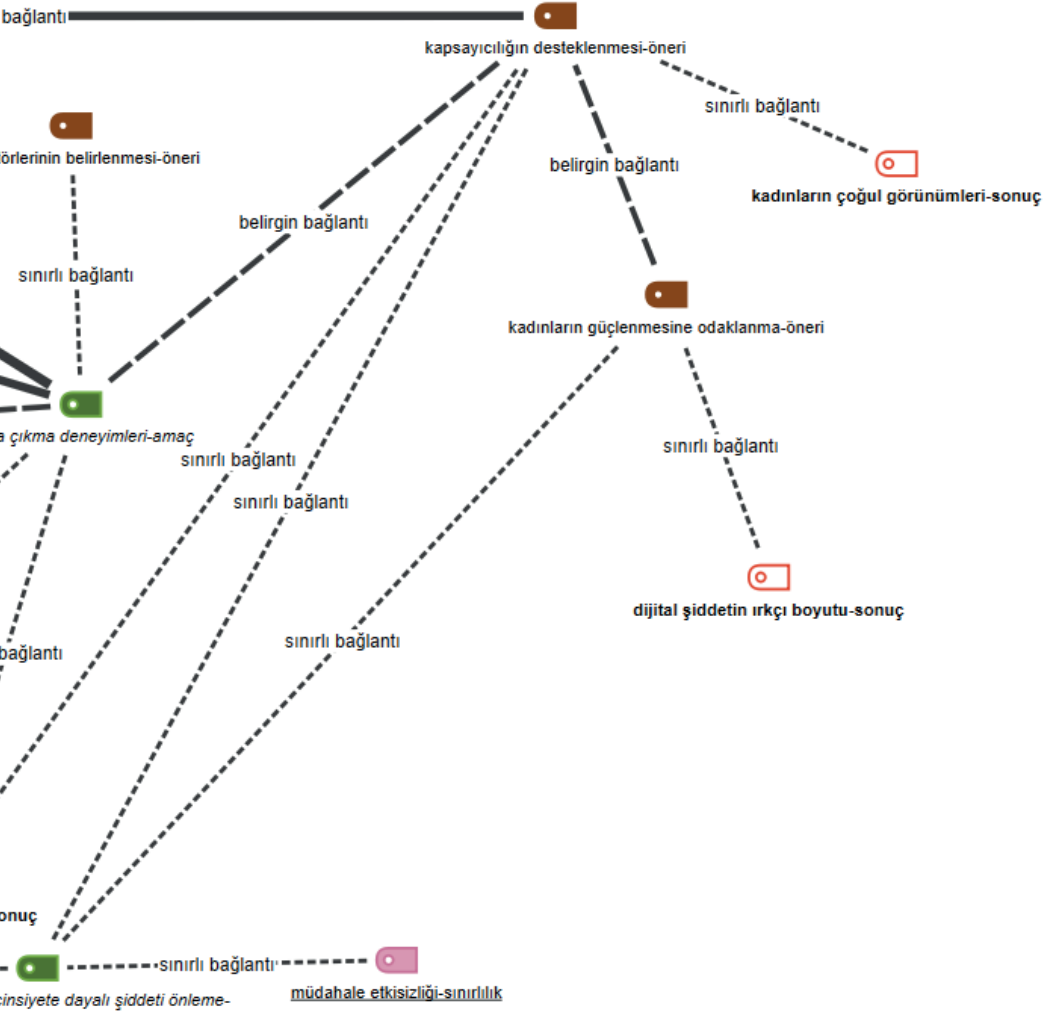
Gazeteciler, akademisyenler, siyasetçiler ve öğrenciler gibi kamusal profildeki kadınlara yönelik dijital okuryazarlık, siber güvenlik ve duygusal dayanıklılığı geliştiren eğitimler ile psikososyal destek programları, çevrim içi geri çekilme riskini azaltacaktır. Müdahale stratejileri, kadınların kesişen kimliklerini ve özgün ihtiyaçlarını dikkate alan, kültürel olarak duyarlı ve kapsayıcı bir yaklaşımla yapılandırılmalıdır.

Eğitim müfredatlarının dijital şiddet ve çevrim içi güvenlik temalarını içerecek şekilde güncellenmesi ve yerel topluluk temelli güvenlik girişimlerinin desteklenmesi, sürdürülebilir dönüşüm için kritik öneme sahiptir. Bu

çerçevede bireysel güçlenme kadar, kolektif dayanışma odaklı yaklaşımlar da dijital şiddetle mücadelede etkili olacaktır.

Şekil 3. İncelenen Kadına Y
Kodlararası Kav

Yönelik Dijital Şiddet Çalışmalarında
Kavramsal İlişkiler Ağı Görseli

SINIRLILIKLAR VE GELECEK ÇALIŞMALAR İÇİN ÖNERİLER

Bu çalışma, kadına yönelik dijital şiddete ilişkin güncel literatürü sistematik bir yaklaşımla inceleyerek, bibliyometrik analiz yoluyla küresel araştırma eğilimlerini ortaya koymuş ve tematik bir çerçeve sunmayı amaçlamıştır. Sosyal hizmet, sosyoloji, kadın çalışmaları ve hukuk gibi disiplinlere katkı sağlayan bulgular elde edilmiş olsa da bazı sınırlılıklar mevcuttur. İncelemeye dâhil edilen 32 makale, belirli erişim ve kriter sınırlamaları nedeniyle literatürün tamamını yansıtamamıştır. Çalışmanın yalnızca tek bir veri tabanına (örneğin WoS veya Scopus) dayanması ve bu kaynakların İngilizce yayınlara odaklanması, özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerdeki çalışmaları dışarda bırakmıştır. Ayrıca, birçok yayında kadınların deneyimlerine doğrudan yer verilmemesi, dijital şiddetin nitel derinliğini sınırlamış; ortak yazarlığa dayalı iş birliği ölçütü ise tematik yakınlıkları yansıtmada yetersiz kalmıştır.

Bu sınırlılıklar doğrultusunda, gelecekte yapılacak araştırmalarda kadınların dijital şiddet deneyimlerini doğrudan ele alan, toplumsal rollerin kesişimselliğini dikkate alan nitel saha çalışmaları önem taşımaktadır. Dijital şiddetin kadın-erkek eşitsizlikleri, medya yapıları ve algoritmik düzenlemelerle olan ilişkisini kültürler arası karşılaştırmalı analizlerle değerlendirilmelidir. Dijital şiddetin kadın-erkek eşitsizlikleri, medya yapıları ve algoritmik düzenlemelerle olan ilişkisini kültürler arası karşılaştırmalı analizlerle değerlendirmek gerekmektedir. Ayrıca, yapay zekâ destekli güvenlik araçlarının ve hukuki düzenlemelerin etkisini sorgulayan çalışmalar, literatürdeki önemli boşlukları giderebilir. Kadınların dijital dayanışma ağları ve feminist dijital aktivizm yoluyla geliştirdiği kolektif savunma biçimleri de dönüşüm potansiyeli açısından ayrı bir inceleme alanı sunmaktadır. Son olarak, dijital şiddetle mücadeleye yönelik politikaların etkililiğinin değerlendirilmesi ve bu temelde kültürel bağlama duyarlı, kapsayıcı ve dönüştürücü müdahale modellerinin geliştirilmesi, gelecek araştırma gündeminin öncelikli başlıkları arasında yer almalıdır.

KAYNAKÇA

- Adams, C. (2018). "They Go for Gender First" The nature and effect of sexist abuse of female technology journalists. *Journalism Practice*, 12(7), 850-869.
- Afrouz, R., and Vassos, S. (2024). Adolescents' experiences of cyber-dating abuse and the pattern of abuse through technology: A scoping review. *Trauma, Violence and Abuse*, 25, 2814-2828. <https://doi.org/10.1177/15248380241227457>
- Agueli, B., Esposito, C., Carnevale, S., Arcidiacono, C., and Di Napoli, I. (2024). Bridging real and virtual: An ecological approach to prevent cyberviolence against women. *Journal of Community and Applied Social Psychology*. <https://doi.org/10.1002/casp.70010>
- Al Doghan, M. A., and Arshad, S. (2023). Cyberbullying and psychological stress among female employees. *International Journal of Cyber Criminology*, 17(1), 166-184.
- Alsawalqa, R. O. (2021a). Cyberbullying and academic performance: A study among university students. *Heliyon*, 7(3), e06439. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e06439>
- Alsawalqa, R. O. (2021b). Evaluating female experiences of electronic dating violence in Jordan: Motivations, consequences, and coping strategies. *Frontiers in Psychology*, 12, 719702. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.719702>
- Andrade, T., Sampaio, M., Donard, V., and Moraes, P. (2023). Digital violence in teen dating: An ecological engagement methodology. *Revista Brasileira de Saúde Materno Infantil*. <https://doi.org/10.1590/1806-9304202300000049-en>
- Baloch, M., Yasir, A., and Ab ul Hassan, A. (2025). Cyberbullying and feminism in Pakistan: The stories of feminist activists in Lahore. *Gender, Place and Culture*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/14680777.2025.2468916>
- Bansal, S., Meena, P. S., and Prasad, S. (2023). Technology-facilitated gender-based violence: A review of emerging evidence and responses in Asia. *Journal of Gender-Based Violence*, 7(1), 55-72. <https://doi.org/10.1332/239868021X16753551361153>
- Bates, S. (2016). Revenge porn and mental health: A qualitative analysis of the mental health effects of revenge porn on female survivors. *Feminist Criminology*, 12(1), 22-42. <https://doi.org/10.1177/1557085116654565>
- Benítez-Hidalgo, V., Henares-Montiel, J., Ruiz-Pérez, I., and Pastor-Moreno, G. (2024). International Prevalence of Technology-Facilitated Sexual Violence Against Women: A Systematic Review and Meta-Analysis of Observational Studies.. *Trauma, violence and abuse*, 15248380241286813. <https://doi.org/10.1177/15248380241286813>
- Brazal, A. M. (2020). Intersections of gender-based violence and digital technology: Online abuse of women. *Asian Journal of Women's Studies*, 26(3), 379-399. <https://doi.org/10.1080/12259276.2020.1796183>
- Broadus, R. (1987). Toward a definition of "bibliometrics". *Scientometrics*, 12, 373-379. <https://doi.org/10.1007/BF02016680>

- Bulut, E., ve Can, B. (2023). Networked misogyny beyond the digital: The violent devaluation of women journalists' labor and bodies in Turkey's masculine authoritarian regime. *Feminist Media Studies*, 24, 675–694. <https://doi.org/10.1080/14680777.2023.2219861>
- Bussu, A., Pulina, M., Ashton, S., Mangiarulo, M., and Molloy, E. (2024). Cyberbullying and cyberstalking victimisation among university students: A narrative systematic review. *International Review of Victimology*. <https://doi.org/10.1177/02697580241257217>
- Canadian Department of Justice. (2015). *Protecting Canadians from Online Crime Act*. Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2025, <https://www.justice.gc.ca/eng/cj-jp/cyber.html>
- Chikwe, C., Eneh, N., and Akpuokwe, C. (2024). Conceptual framework for global protection against technology-enabled violence against women and girls. *International Journal of Science and Research Archive*. <https://doi.org/10.30574/ijrsra.2024.11.2.0415>
- Cote, A. C. (2015). "I can defend myself": Women's strategies for coping with harassment while gaming online. *Games and Culture*, 12(2), 136–155. <https://doi.org/10.1177/1555412015587603>
- Cripps, J., and Stermac, L. (2018). Cyber-sexual violence and negative emotional states among women in a Canadian university. *International Journal of Cyber Criminology*, 12(1), 171–186. <https://doi.org/10.5281/zenodo.1402295>
- Daniels, G., and Skinner, K. (2023). Book notes: Screen Damage: The Dangers of Digital Media for Children by Michel Desmurget. *European Journal of Communication*, 38, 109 - 110. <https://doi.org/10.1177/02673231221150126>
- Dannisworo, C. A., Buchari, A. H., and Oriza, I. I. D. (2022). Testing the investment model to predict commitment in cyber dating abuse victims. *Partner Abuse*, 13(2), 202–216. <https://doi.org/10.1891/PA-2021-0012>
- Dehingia, N., McAuley, J., McDougal, L., Reed, E., Silverman, J. G., Urada, L., and Raj, A. (2023). Violence against women on Twitter in India: Testing a taxonomy for online misogyny and measuring its prevalence during COVID-19. *PLOS ONE*, 18(10), e0292121. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0292121>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., and Lim, W. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296. <https://doi.org/10.1016/J.JBUSRES.2021.04.070>
- Dragiewicz, M., Burgess, J., Matamoros-Fernández, A., Salter, M., Suzor, N. P., Woodlock, D., and Harris, B. (2018). Technology-facilitated coercive control: Domestic violence and the competing roles of digital media platforms. *Feminist Media Studies*, 18(4), 609–625. <https://doi.org/10.1080/14680777.2018.1447341>
- Duman, M. (2023). Digital violence and women: Systematization of researchs and suggestions for future research. *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. <https://doi.org/10.53443/anadoluibfd.1187094>

- Eckert, S. (2018). Fighting for recognition: Online abuse of women bloggers in Germany, Switzerland, the United Kingdom, and the United States. *New Media and Society*, 20(4), 1282-1302.
- Espósito, E., and Breeze, R. (2022). Gender and politics in a digitalised world: Investigating online hostility against UK female MPs. *Discourse and Society*, 33(3). <https://doi.org/10.1177/09579265221076608>
- Fileborn, B., and Loney-Howes, R. (2018). *Using social media to resist gender violence—A global perspective*. *Oxford Research Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice*. Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2025, <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264079.013.613>
- Fontana, M., Montobbio, F., and Racca, P. (2019). Topics and Geographical Diffusion of Knowledge in Top Economic Journals. *Macroeconomics: National Income and Product Accounts eJournal*. <https://doi.org/10.1111/ecin.12815>
- Fox, J., and Tang, W. Y. (2016). Women's experiences with general and sexual harassment in online video games: Rumination, organizational responsiveness, withdrawal, and coping strategies. *New media and society*, 19(8), 1290-1307.
- FRA. (2021). *Violence against women: An EU-wide survey*. European Union Agency for Fundamental Rights. Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2025, <https://fra.europa.eu/en/publication/2021/violence-against-women>
- Fulu, E., and Miedema, S. (2015). Violence Against Women. *Violence against Women*, 21, 1431 - 1455. <https://doi.org/10.1177/1077801215596244>
- Gümüş, B. (2023). The Transformation of LGBTQ+ Relationships in Turkey from Digital Dating to Digital Violence. *Journal of Family Violence*. <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00663-y>
- Harris, B., and Woodlock, D. (2018). Digital Coercive Control: Insights From Two Landmark Domestic Violence Studies. *The British Journal of Criminology*. <https://doi.org/10.1093/BJC/AZY052>
- Heise, L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women*, 4(3), 262–290.
- Heldt, A. (2019). Reading between the lines and the numbers: An analysis of the first NetzDG reports. *Internet Policy Review*, 8(2). <https://doi.org/10.14763/2019.2.1413>
- Henry, N., and Flynn, A. (2019). Image-based sexual abuse: Online distribution channels and illicit communities of support. *Violence against women*, 25(16), 1932-1955.
- Henry, N., and Powell, A. (2018). Technology-facilitated sexual violence: A literature review of empirical research. *Trauma, Violence, and Abuse*, 19, 195–208. <https://doi.org/10.1177/1524838016650189>
- Henry, N., Powell, A., and Flynn, A. (2020). Image-based sexual abuse: A study on the causes and consequences of non-consensual sharing of intimate images. *Violence Against Women*, 26(15–16), 1828–1850. <https://doi.org/10.1177/1077801219875821>

- Hill, C., and Johnson, H. (2019). Online interpersonal victimization as a mechanism of social control of women: An empirical examination. *Violence against women*, 26(12-13), 1681-1700.
- Ho, M., Gupta, S., Lee, J., Wadhwa, B., and Fu, X. (2024). Detrimental to Our Digital Well-Being: Campus Sexual Misconduct and Technology-Facilitated Sexual Violence Among University Students in Singapore.. *Violence against women*, 10778012241283498. <https://doi.org/10.1177/10778012241283498>
- Hyk, V., Vysochan, O., and Vysochan, O. (2022). Integrated Reporting of Mining Enterprises: Bibliometric Analysis. *Studies in Business and Economics*, 17, 90 - 99. <https://doi.org/10.2478/sbe-2022-0048>
- Iqbal, I., Chinnasamy, S., and Faizal, S. B. (2024). Guardians of truth, targets of harassment: The untold stories of workplace harassment among Pakistani female journalists. *Journal of Media and Information Warfare*, 17(1), 18–27. https://jmiw.uitm.edu.my/images/Journal/Vol17No1/Article_2.pdf
- İri, R., ve Ünal, E. (2024). Bibliometric Analysis Bibliometric Analysis of Research (1980-2023). *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1446738>
- Jackson, S. J., and Banaszczyk, S. (2016). Digital standpoints: Debating gendered violence and racial exclusions in the feminist counterpublic. *Journal of Communication Inquiry*, 40(4), 391–407. <https://doi.org/10.1177/0196859916667731>
- Jane, E. A. (2018). Gendered cyberhate as workplace harassment and economic vandalism. *Feminist Media Studies*, 18(4), 575–591. <https://doi.org/10.1080/14680777.2018.1447344>
- Kabiri, S., Choi, J., Shadmanfaat, S. M., and Lee, J. (2020). Cyberstalking victimization: An empirical assessment of RAT among female Iranian college students. *Journal of interpersonal violence*, 37(9-10), NP8088-NP8114.
- Kaur, P., Dhir, A., Tandon, A., Alzeiby, E., and Abohassan, A. (2020). A systematic literature review on cyberstalking. An analysis of past achievements and future promises. *Technological Forecasting and Social Change*. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120426>
- Keller, J., Mendes, K., and Ringrose, J. (2018). Speaking ‘unspeakable things’: documenting digital feminist responses to rape culture. *Journal of Gender Studies*, 27, 22 - 36. <https://doi.org/10.1080/09589236.2016.1211511>
- Kim, S., Choi, E., and Champion, J. D. (2024). Technology-facilitated sexual violence in South Korea: A content analysis of a website for victims. *Violence Against Women*, 30(11), 3077–3090.
- Kim, S., Kim, Y., and Park, H. (2023). Digital sexual crime legislation and online harassment in South Korea: An evaluation of post-Nth Room measures. *Asian Journal of Criminology*, 18(1), 1–23. <https://doi.org/10.1007/s11417-022-09349-9>

- Korkman, Z. K. (2022). Transnational solidarity? Academia and the politics of knowledge, translation, and (im)mobility. *Feminist Formations*, 34(1), 166–190. <https://doi.org/10.1353/ff.2022.0007>
- Kumar, R. (2025). Bibliometric Analysis: Comprehensive Insights into Tools, Techniques, Applications, and Solutions for Research Excellence. *Spectrum of Engineering and Management Sciences*. <https://doi.org/10.31181/sems31202535k>
- Kuo, S.-Y., Zhang, L., and Chang, K.-M. (2023). Technology-facilitated abuse in the context of intimate partner violence: A qualitative study of women survivors in Taiwan. *Violence Against Women*, 29(12–13), 2433–2454. <https://doi.org/10.1177/10778012231188093>
- Kurasawa, F., Rondinelli, E., and Kılıçaslan, G. (2021). Evidentiary activism in the digital age: on the rise of feminist struggles against gender-based online violence. *Information, Communication and Society*, 24, 2174 - 2194. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2021.1962945>
- Kuss, D. J., Kristensen, A. M., Williams, A. J., and Lopez-Fernandez, O. (2022). To be or not to be a female gamer: A qualitative exploration of female gamer identity. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(3), 1169. <https://doi.org/10.3390/ijerph19031169>
- Lazarides, M., Lazaridou, I., and Papanas, N. (2023). Bibliometric Analysis: Bridging Informatics With Science.. *The international journal of lower extremity wounds*, 15347346231153538. <https://doi.org/10.1177/15347346231153538>
- Lu, S., and Luqiu, L. R. (2025). When will one help? Understanding audience intervention in online harassment of women journalists. *Journalism Practice*, 17(3), 523–541. <https://doi.org/10.1080/17512786.2023.2201582>
- Lunau, M., and Andreassen, R. (2022). Surveillance practices among migration officers: Online media and LGBTQ+ refugees. *International Journal of Cultural Studies*, 26, 655 - 671. <https://doi.org/10.1177/13678779221140129>
- Maggio, L. A., Larsen, K., Thomas, A., Costello, J., and Artino, A. R. Jr. (2020). Scoping reviews in medical education: A scoping review. *Medical Education*, 55(6), 689–700. <https://doi.org/10.1111/medu.14431>
- Mahlknecht, A., and Bork-Hüffer, T. (2023). Deepfake pornography and non-consensual image sharing: Emerging challenges for law and society. *Computer Law and Security Review*, 49, 105757. <https://doi.org/10.1016/j.clsr.2023.105757>
- Maisonobe, M., Grossetti, M., Milard, B., Jégou, L., and Eckert, D. (2017). The global geography of scientific visibility: a deconcentration process (1999–2011). *Scientometrics*, 113, 479–493. <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2463-2>
- Marcum, C., and Higgins, G. (2021). A Systematic Review of Cyberstalking Victimization and Offending Behaviors. *American Journal of Criminal Justice*, 46, 882 - 910. <https://doi.org/10.1007/s12103-021-09653-6>

- McLean, L., and Griffiths, M. D. (2019). Female gamers' experience of online harassment and social support in online gaming: A qualitative study. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 17, 970–994. <https://doi.org/10.1007/s11469-018-9962-0>
- Mojahed, A., Alaidarous, N., Shabta, H., Hegewald, J., and Garthus-Niegel, S. (2020). Intimate Partner Violence Against Women in the Arab Countries: A Systematic Review of Risk Factors. *Trauma, Violence, and Abuse*, 23, 390 - 407. <https://doi.org/10.1177/1524838020953099>
- Passas, I. (2024). Bibliometric analysis: The main steps. *Encyclopedia*, 4, Makale No: 65. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia4020065>
- Paullet, K., and Chawdhry, A. (2020). Cyberstalking: An Analysis of Students' Online Activity. *International Journal of Cyber Research and Education (IJCRE)*, 2(2), 1-8.
- Peters, M. D. J., Marnie, C., Colquhoun, H., Garritty, C., Hempel, S., Horsley, T., Langlois, E. V., Lillie, E., O'Brien, K. K., Tunçalp, Ö., Wilson, M. G., Zarin, W., and Tricco, A. C. (2021). Scoping reviews: Reinforcing and advancing the methodology and application. *Systematic Reviews*, 10(1), 263. <https://doi.org/10.1186/s13643-021-01821-3>
- Pew Research Center. (2022). *The state of online harassment*. Erişim Tarihi: 20 Mayıs 2025, <https://www.pewresearch.org/internet/2022/06/13/the-state-of-online-harassment/>
- Plan International. (2020). *Free to be online? A report on girls' and young women's experiences of online harassment*. Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2025, <https://plan-international.org/publications/free-to-be-online/>
- Pokharel, B., Hegadoren, K., and Papathanassoglou, E. (2020). Factors influencing silencing of women who experience intimate partner violence: An integrative review. *Aggression and Violent Behavior*, 52, 101422. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2020.101422>
- Polyzoidou, V. (2024). Digital Violence Against Women: Is There a Real Need for Special Criminalization?. *International Journal for the Semiotics of Law - Revue internationale de Sémiotique juridique*. <https://doi.org/10.1007/s11196-024-10179-3>
- Posetti, J., Aboulez, E., Bontcheva, K., Harrison, J., and Waisbord, S. (2021). *The chilling: Global trends in online violence against women journalists*. UNESCO. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377223>
- Powell, A., and Henry, N. (2019). Social media and justice for sexual violence: A critical and comparative analysis. *Social Media + Society*, 5(4). <https://doi.org/10.1177/2056305119861950>
- Rodríguez, D., Díaz-Ramírez, A., Miranda-Vega, J., Trujillo, L., and Mejía-Alvarez, P. (2021). A systematic review of computer science solutions for addressing violence against women and children. *IEEE Access*, 9, 114622–114639. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2021.3103459>

- Rungta, M., Singh, J., Mohammad, S., and Yang, D. (2022). Geographic citation gaps in NLP research. *arXiv preprint arXiv:2210.14424*. Erişim Tarihi: 20 Mayıs 2025, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2210.14424>
- Sabiston, C. M., Vani, M. V., De Jonge, M., and Nesbitt, A. (2022). Scoping reviews and rapid reviews. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 15(1, Special Issue: Research Review Methodologies in Sport and Exercise Psychology, Editors: Pete Coffee and David Tod), 91–119. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2021.1964095>
- Salerno-Ferraro, A. C., Erentzen, C., and Schuller, R. A. (2022). Young women's experiences with technology-facilitated sexual violence from male strangers. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(19–20), NP18143–NP18167. <https://doi.org/10.1177/08862605211030018>
- Samuel, A. (2023). Scoping reviews: Expanding methodological approaches to literature reviews in adult education. *Adult Learning*, 35(1), 41–52. <https://doi.org/10.1177/10451595231201346>
- Sarkar, S., and Rajan, B. (2021). Materiality and discursivity of cyber violence against women in India. *Journal of Creative Communications*, 18(1), 43–60. <https://doi.org/10.1177/0973258621992273>
- Sharma, P., and Goyal, N. (2023). How to write a scoping review? *International Journal of Advanced Medical and Health Research*, 10(1), 53–56.
- Sheikh, M., and Rogers, M. (2023). Technology-Facilitated Sexual Violence and Abuse in Low and Middle-Income Countries: A Scoping Review. *Trauma, Violence and Abuse*, 25, 1614 - 1629. <https://doi.org/10.1177/15248380231191189>
- Sobieraj, S. (2018). Bitch, slut, skank, cunt: Patterned resistance to women's visibility in digital publics. *Information, Communication and Society*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1348535>
- Soto, C., Sánchez, K., Monsalve, C., and Ortiz, B. (2023). Digital gender-based violence in Chile: A survey during the COVID-19 pandemic. *Sexualidad, Salud y Sociedad (Rio de Janeiro)*. <https://doi.org/10.1590/1984-6487.sess.2023.39.e22306.a.en>
- Tandoc, E. C., Sagun, K. K., and Alvarez, K. P. (2023). The digitization of harassment: Women journalists' experiences with online harassment in the Philippines. *Journalism Practice*, 16(6), 1198–1213. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1981774>
- Tarzia, L. (2020). Toward an ecological understanding of intimate partner sexual violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 11704–11727. <https://doi.org/10.1177/0886260519900298>
- TBMM. (2022). 7418 sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Resmî Gazete yayım tarihi: 18 Ekim 2022). Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2025, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/10/20221018-1.htm>

- Thompson, D. F., and Walker, C. K. (2015). A descriptive and historical review of bibliometrics with applications to medical sciences. *Pharmacotherapy: The Journal of Human Pharmacology and Drug Therapy*, 35(6), 551–559.
- Topidi, K. (2024). Attacking Muslim minority women online: An intersectional and multiactor framework on digital hate speech in the UK. *Journal of Religion in Europe*, 17(4), 434–472.
- Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, W., O'Brien, K. K., Colquhoun, H., Levac, D., ... and Straus, S. E. (2018). PRISMA extension for scoping reviews (PRISMA-ScR): Checklist and explanation. *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 467–473. <https://doi.org/10.7326/M18-0850>
- UN Women. (2021). *Measuring the shadow pandemic: Violence against women during COVID-19*. Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2025, <https://data.unwomen.org/publications/measuring-shadow-pandemic-violence-against-women-during-covid-19>
- Veletsianos, G., Houlden, S., Hodson, J., and Gosse, C. (2018). Women scholars' experiences with online harassment and abuse: Self-protection, resistance, acceptance, and self-blame. *New Media and Society*, 20(12), 4689–4708. <https://doi.org/10.1177/1461444818781324>
- Wang, J., and Zhang, L. (2018). Proximal advantage in knowledge diffusion: The time dimension. *J. Informetrics*, 12, 858–867. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2018.07.006>
- Watson, S. (2022). Investigating the role of social media abuse in gender-based violence: The experiences of women police officers. *Criminology and Criminal Justice*, 23(5), 829–844.
- Whiley, L. A., Walasek, L., and Juanchich, M. (2023). Contributions to reducing online gender harassment: Social re-norming and appealing to empathy as tried-and-failed techniques. *Sexualities*, 33(1). <https://doi.org/10.1177/09593535221104874>
- Zhang, W., Huang, S., Lam, L., Evans, R., and Zhu, C. (2022). Cyberbullying definitions and measurements in children and adolescents: Summarizing 20 years of global efforts. *Frontiers in Public Health*, 10, 1000504. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1000504>
- Zhong, J. (2024). Remedies of online gendered violence against women in the digital context. *Interdisciplinary Humanities and Communication Studies*, 1(9). <https://doi.org/10.61173/jjqm1j62>
- Zhou, Y., and Peterson, Z. D. (2024). Women's experiences of sexual harassment in online gaming. *Violence Against Women*, 31(8), 1660–1681. <https://doi.org/10.1177/10778012241252021>
- Zviyita, I., and Mare, A. (2024). Same threats, different platforms? Female journalists' experiences of online gender-based violence in selected newsrooms in Namibia. *Journalism*, 25(4), 779–799. <https://doi.org/10.1177/14648849231183815>